

DIRVA

Nr. 137 Lapkritis-Nov. 30, 1960 Cleveland, Ohio

BRITAI IŠRYŠKINA SOVIETŲ KOLONIJALIZMĄ

Jungtinių Tautų plenumė, prasidėjus debatams dėl nepriklausomybių suteikimo kolonijiniams kraštams, Britanijos delegatas David Ormsby-Gore pasmerkė sovietus pabrėždamas, kad rusai yra "didžiausi prispaudėjai mūsų laikais".

Jis nurodė, kad JT plenumė atstovaujama 500 mil. žmonių, kuriems Britanija nuo 1939 metų suteikė nepriklausomybes. "Per tą patį laiką šeši kraštai su 22 mil. gyventojų buvo pilnai ar dalinai jėga įjungti į Sovietų Sąjungą; jų tarpe yra trys naujausios pasaulyje

kolonijos: Lietuva, Estija ir Latvija".

"Be to, Sovietija ūkiškai, politiškai ir kariškai dominuoja milijonus vyrų ir moterų kituose kaimyniniuose kraštuose. Tautiniai sąjūdžiai rusų kontroliuojamuose kraštuose įvykdė nesuskaitomą skaičių bandymų atgauti nepriklausomybes. Bet tie bandymai buvo užgniaužti", pastebėjo britų delegatas Ormsby-Gore. Kalbėdamas apie sovietų kolonijinę politiką, jis nurodė, kad sovietai naudoja masines gyventojų deportacijas ir negailestingą tautinę priespaudą.

Jam kalbant, sovietinio bloko atstovai šūkavo ir daužė stalus, o po paskutiniųjų žodžių Zorinas šoko protestuoti dėl "kišimosi į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus" ir "bandymų pagyvinti šaltąjį karą".

JT plenuman Kambodija, kitų 27 Azijos ir Afrikos tautų remiama, yra įnešusi rezoliuciją, reikalaujančią skubių žingsnių kolonijinių kraštų nepriklausomybėms pasiekti.

Venezueloj kariuomenei pavedė palaikyti krašte tvarką

Prezidentas Romulo Betancourt suspendavo konstitucines teises Venezueloje ir pavedė kariuomenei krašte palaikyti tvarką. Jis pareiškė, kad neramumai krašte esą sukelti ekstremistinio elemento, kuris siekias nuversti teisėtą vyriausybę ir "čia sukurti režimą panašų į Kubos".

Jau daugiau kaip pusę savaitės besitęsiančiuose neramumuose keletas asmenų žuvo ir daugiau kaip pusšimtis sužeista. Arestuotųjų skaičius prašokęs 100. Prezidentas dėl neramumų kėlimo apkaltino dvi partijas: kairiųjų revoliucinį sąjūdį ir komunistus. Abeji yra marksizmo išpažintojai.

Prezidentas įspėjo, kad vyriausybė neleisianti neramumams išplėsti į pilietinį karą. Visi subversiniai bandymai būsią griežtai baudžiami. Jis pareiškė, kad konstitucinės garantijos būsiančios vėl atstatytos, kai tik įsiviešpataus "taikos ir ramybės klimatas".

Betancourt kvietė "visus demokratinius sektorius" mobilizuotis, kad būtų išvengta bet kokio — dešinės ar kairės — totalitarinio režimo susikūrimo.

Suspenduotųjų konstitucinių garantijų tarpe yra susirinkimų teisės, ryšių ir kelionių laisvių suvaržymai. Jie buvo paskelbti po ministrų kabineto nepaprastojo posėdžio.

Daugumą demonstrantų sudarė jaunuoliai, bet stebėtojai yra įsitikinę, jog jie esą sukurstyti ir vadovaujami kraštutinių kairiųjų. Demonstracijos prasidėjo po trumpo telefono darbininkų streiko, nors demonstrantai nebuvo telefono darbininkai. Streikas pasibaigė šeštadienį, darbininkai grįžo į darbą, bet demonstracijos tęsėsi. Demonstrantai skleidė prieš vyriausybę nukreiptus šūkius ir gyrė Kubos premjero Fidel Castro režimą.

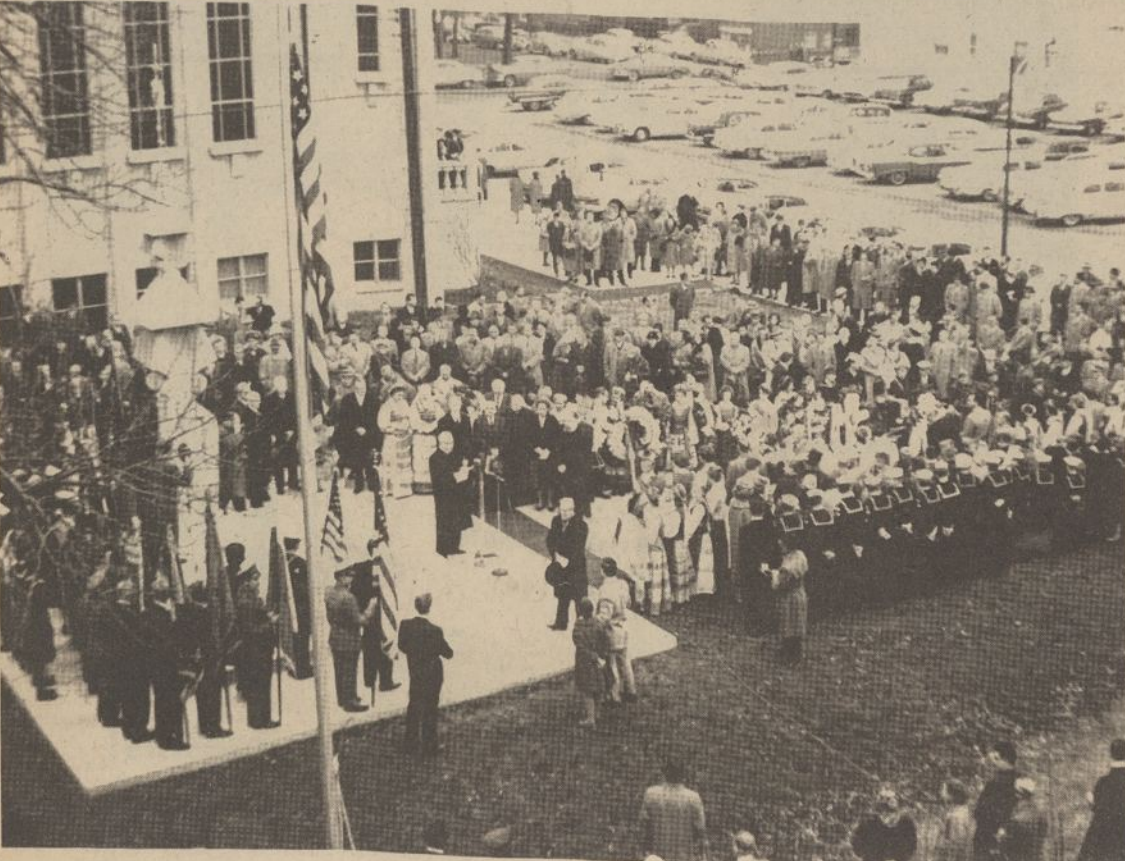
(Nukelta į 2 psl.)

DEŠINEJE: Lietuvos atstovas Washingtonė Juozas Kajeckas, lapkričio 20 d. Chicagoje atidengiant žuvusiems dėl Lietuvos paminklą, padėjo vainiką ir pasakė kalbą.

APAČIOJE: Žuvusiems dėl Lietuvos paminklo atidengimo iškilnių bendras vaizdas.

Z. Degučio nuotrauka

ALICE STEPHENS, kurios vadovaujamas ir diriguojamas dainininkių ansamblis gruodžio 4 d. Chicagoje švenčia 20 metų sukaktuves.

ALICE STEPHENS ANSAMBLIO SĄRAŠUS ĮRAŠYTA 549 LIETUVAIČIŲ VARDAI

Plačiai lietuvių ir amerikiečių tarpe žinomas Alice Stephens dainininkių ansamblis gruodžio 4 d. Chicagoje švenčia sukaktuves. Nuo ansamblio įsikūrimo jau spėjo prabėgti dvidešimt metų.

1940 - 1960 metų laikotarpis atžymėtas skambia lietuviška daina. Per šį laikotarpį dainuota daugiau 400 kartų. Kažin, šiuo atveju, ar kuris kitas mūsų dainos vienetas galėtų šiam ansambliui prilygti? Sąrašuose atžymėti 549 mergaičių vardai. Vadinasi, per dvidešimt metų tiek turėta dainininkių. Visos, daugumoje, žiagimės lietuvaitės. Ir reikia pasakyti, kad ansamblis šioms mergaitėms buvo ne tik dainos, bet, tam tikra prasme ir lituanistinė mokykla. Čia jos lietuviškai dainuot, kalbėti ir savo tėvų gimtą žemę pamilt išmoko.

Ansamblis nepaprastai sėmingai veikė ir lietuvių tautos reprezentaciniame kelyje. Tai liudija gauti diplomai bei raštiški radijo, televizijos stočių ir įvairių organizacijų atsiliepimai. Ypatingai vertinga ansamblio duoklė praėjusio karo metu. Dainininkės daugybę kartų teko koncertuoti kariuomenės USO centruose, ligoninėse ir kitur. Koncertų metu dažnai tekdavo sutikti ir lietuvių kilmės karių. Už šiuos pasirodymus ansamblis apdovanotas specialiu pažymėjimu. Pažymėjimo tekstas:

The Music War Council of America certifies that the Alice Stephens All Girl Singers has been awarded a distinguished service citation in national effort and that Alice Stephens by participating in and contributing to the success of its "music for victory" activities has merited this individual recognition of patriotic services rendered.

Pažymėjimo data: 1945 m. birželio 23 d.

Ansamblis suvaidino didelę rolę ir muzikos - dainos populiarinime Chicago miesto gyventojų tarpe. Šis populiarinimo planas yra pačios miesto valdžios. Koncertai vykdavo (vyksta ir

dabar) vasaros metu miesto parkuose. Kartu būdavo rengiamos ir varžybos. Tokiose Grant parke vykusios varžybose, Alice Stephens ansamblis yra laimėję pirmą vietą.

O kiek dainuota įvairiomis progomis lietuvių tarpe? Daug! Ir

tai nevien Chicagoje, bet ir New Yorke, Clevelande, Toronte, Baltimorėje, Philadelphijoje, Detroite ir kitur. Dainuota minėjimuose, sukaktuvėse, pobūviuose. Ir vis nemokamai arba rengejams padengiant tik faktiškas kelionės išlaidas.

(Nukelta į 8 psl.)

EISENHOWERIS: MISIJA BUVO NAUDINGA

Prez. Eisenhoweris pareiškė, kad JAV vyriausybė imsis visų reikalingų priemonių "dolerio pastovumui apsaugoti".

Tas pareiškimas buvo paskelbtas po iždo sekr. Andersono ir valst. pasekr. Dillon pranešimų apie jų misijos rezultatus. Pripažindamas, jog jiems nepasisekė įkalbėti Vak. Vokietijos vyriausybę, kad ji mokėtų po 650 mil. dol. amerikinių įgulų išlaikymui paremti, prez. Eisenhoweris vis dėlto yra įsitikinęs, kad tie pasitarimai buvę "labai naudingi".

Esą, vieningai sutarta, kad visų laisvųjų valstybių bendras saugumas ir jų ekonominė gerovė

reikalaujanti "sveikos tarptautinės finansinės sistemos", ir turį būti siekiama pagerinimų JAV išmokėjimų išbalansavime, jei norima, kad doleris liktų nekomunistinio pasaulio finansinės sistemos kertiniu akmeniu.

Todėl buvę sutarta tęsti pasitarimus Washingtonė ir Bonnoje, siekiant pagerinti JAV mokėjimų balansus "eilėje kitų", ne JAV įgulų išlaikymo, sričių. Vak. Vokietijos vyriausybė sutikusi persvarstyti esamų kai kurių JAV prekių importo suvaržymus, karinių reikmenų pirkimo saviems reikams padidinimą ir kitas savitarpinės prekybos pozicijas, kurios pagerintų dolerio išmokėjimų balansą.

Taip Londono laikraštis "Evening Standard" vaizduoja nepasisekusias JAV vyriausybės pastangas gauti pagalbą doleriui Vakarų Vokietijoje.

IKI PASKUTINIO ŠOVINIO... (10)

MANSTEINO BANDYMAS IŠGELBĖTI ŠEŠTĄJĄ ARMIJĄ

Sevastopolui kritus vokiečių vienuoliktosios armijos vadas marš. Mansteinas su operatyvinu štabu buvo pasiūstas į Leningrado ruožą, o armijos ūkiniai daliniai perkelti į Rostovą. Jiems tebeplanuojant žiemą ofensyvą Vitebsko erdvėje, lapkričio 25 buvo gauta Hitlerio radiograma:

"Vienuoliktosios armijos operatyvinė vadovybė perkeliama į Novo - Čerkaską perimti "Dono armijų grupės komandavimą".

Naujai sudarytoji "Dono armijų grupė" (Heeresgruppe Don) turėjo, vadovaujant maršalui Mansteinui, perimti vokiečių tankų ketvirtąją, Stalingrade apsupimą ir rumunų trečiąją bei ketvirtąją armijas, "Armijų grupėje B" liko italų aštuntoji, vengrų antroji ir vokiečių antro-

ji armijos, kurios turėjo laikyti rytų fronto ruožą tarp Mežkovskaja -- Voronežo ir Kursko. "Dono armijų grupė" anksčiau buvo pažadėta Rumunijos valdytojiui maršalui Antonescu. Pastarasis minėtos armijų grupės pėrimu norėjo laikinai išvengti vis didėjančių krašto vidinių sunkumų, tikėdamasis sėkmingomis fronto operacijomis sustiprinti savo politines pozicijas.

Minimos armijų grupės pavardas marš. Mansteinui turėjo savo priežastis ir buvo neabejotinas marš. Mansteino karinių gabumų pripažinimas, nes uždavins, kurį jis Novo - Čerkaske gavo, buvo laikomas sunkiausiu viso karo istorijoje.

Dėl blogo oro negalėdama naudotis lėktuvais, vienuoliktosios armijos operatyvinė vadovybė į naują paskyrimo vietą vyko traukiniais. Lapkričio 28 marš. Mansteinas su savo pagalbininkais atvyko į "armijų grupės B" štabą Starobelske. Hitlerio įsakymas naujai "Dono armijų grupę" skambėjo:

"Ketvirtosios tankų armijos puolimu link pietinės Stalingrado dalies atstatyti sąlytį su šeštąja armija. Tam reikalingi ketvirtosios tankų armijos sudėties papildoma 57 tankų korpus ir 23-ja tankų divizija iš "armijų grupės A". Toliau papildymai bus atsiųsti iš Prancūzijoje stovinčių divizijų. Atsižvelgiant į laukiamą būklės pablogėjimą ir galimą rusų ofensyvą plėtimą, remti rumunų trečiosios armijos frontą.

Armijų grupės A ir B turi įsakyti, be atodairos laikyti savo pozicijas.

Aviacijos ketvirtoji flotilė turi uždavinį, be Stalingrado aprūpinimo oro keliu, remti "Dono armijų grupės žygius".

Maršalas Mansteinas į padėtį žiūrėjo kitaip. Jis Hitlerio įsakymą laikė neišpildomu ir galvojo padėti pataisyti tokiomis priemonėmis:

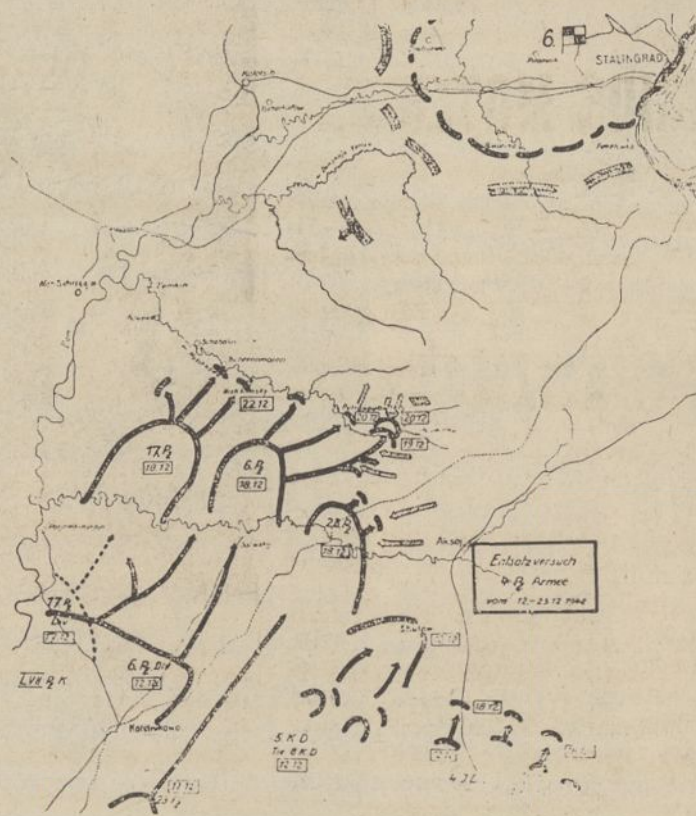
1. Šeštosios armijos prasilaužimas iš Stalingrado, sudėrinant su ketvirtosios tankų armijos ofensyva. Reikia tikėtis šeštosios armijos sunkių ginklų ir sandėlių praradimo.

2. Armijų grupę A sutelkti Dono srityje ir tol laikyti Rostovo prietiltį, kol ketvirtosios tankų armijos ir trečiosios rumunų armijos būklė to reikalauja.

3. Pasisekus šeštosios armijos prasilaužimui, sudaryti gynimosi frontą prie Doneco arba Miuso (tai pozicijos, iš kurių buvo pradėta ofensyva link Stalingrado 1942 metų vasarą).

4. Išvalyti visą rytų frontą ir jį sutrumpinti.

Šis projektas buvo dešimtimis kartų įvairiomis formomis siūlytas vyriausiajai fiurerio būstinei, jį rėmė visi Stalingrado ruožo komanduojuojantys generolai, bet vyriausioji fiurerio būstinė

Ketvirtosios tankų armijos bandymas išlaisvinti Stalingrade apsupimą šeštąją armiją.

jame žiūrėjo plotų ir prestižo praradimą.

Tuo laiku vis katastrofiškesnė virstanti geležinkelio būklė neleido laiku perimti papildymų. Be to, pradėjo aiškėti, kad Stalingrado aprūpinimas oro keliu sunkiai įmanomas. Aviacijos ketvirtosios flotilės vadas marš. Richthofen jau auksčiau buvo įspėjęs: "Tai bus įmanoma tik tuo atveju, jei bus garantuota trys aerodromai katilė ir 3000 mašinų." Koks teisingas buvo jo sprendimas, parodė ateinančios savaitės.

Būklė kasdien darėsi vis pavojingesnė. Dono vakarinėje pusėje improvizuotas frontas negalėjo ilgai išlaikyti prieš spaudimą, o papildymų iš Prancūzijos, kaip aiškėjo, sunku buvo besitikėti. Realiai pažvelgus, vienintelė galimybė greitai ir efektingai sustiprinti ketvirtąją tankų armiją buvo rezervų permetimas iš Kaukazo. Bet Hitleris buvo nusistatęs Kaukazą, kaip ir Stalingradą, išlaikyti politiniais sumetimais, visiškai neatsižvelgdamas į militarinę situaciją.

Nepaisant laiku nesulaukiamų papildymų, armijų grupių štabuose buvo ruošiami planai "žiemą audros" operacijai -- šeštosios armijos atpalaidavimui. Iš karto numatytą X-dieną, gruodžio 8, reikėjo nukelti ne vien nespėjus atvykti skirtingoms divizionams, bet ir dėl oro sąlygų -- lietaus ir kelių laipsnių šilumos. Bet gruodžio 10 kiek pašalo, ir operacijos nutartos pradėti gruodžio 12, nelaukiant, kol atvyks vėluojanti 17-ji tankų divizija, nes sunkėjanti apsuptosios armijos būklė vertė nedelsti.

Puolimas nešė sunkius nuostolius, rusų pasipriešinimas buvo žūbtūtinis, bet per savaitę Dono armijų grupės priekiniai smailiniai nužygiavo 130 kilometrų. Jie buvo tik už 55 kilometrų nuo pietinės apsuptojo katilė dalies ir galėjo per pilką stepę matyti ten skraidančias šviečiančiąsias kulipkas.

"Stalingrado tvirtovėje", kaip jau kartą anksčiau lapkričio mėnesį, buvo iš naujo ruošiamasi prasilaužimui. Apsuptųjų nuotakos buvo pakilusios, nors armija skaičiavo tegalėsianti prasi-veržti tik 15 kilometrų, nes kovos dalinių nusilpimas, degalų stoka ir mažai šaudmenų ištekliai neleido planuoti tolimesnių distancijų. Armija turėjo "griaustinio" operaciją -- prasilaužimo žygį pradėti tada, kai atpalaiduoją Dono armijų grupės junginiai pasieks 18 kilometrų atstumą nuo Stalingrado.

Vyriausioje fiurerio būstinėje Hitleris iš karto buvo davęs pritarimą "griaustinio" operacijai, bet su sąlyga, kad bus išlaikytas Stalingradas. Jo nuomone, katilas, susilpnintomis jėgomis ginant kitus frontus, turėjo būti plečiamas į pietvakarius, kol bus pasiektas sąlytis su ketvirtąją tankų armiją. Tai, be abejo, nebuvo įmanoma įvykdyti.

Bet tą pačią gruodžio 21 dieną per radiją buvo pareikalausta suteikti smulkmenišką žinią apie šeštosios armijos degalų išteklius. Kai duomenys litro tikslumu buvo gauti, paaiškėjo, kad tankai geriausia atveju tegali nu-

važiuoti tik 30 kilometrų. Tada Hitleris pareiškė:

"Aš gi nagaliu imtis atsakomybės už tai, kad tankai be degalų liktų stepėje."

To pasėkoje buvo antrą kartą uždrausta pradėti prasilaužimą. Pasiruošimai "Stalingrado tvirtovėje" nutrūko, buvo praleista paskutinė proga išgelbėti šeštąją armiją.

(Bus daugiau)

VENEZUELOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

Pilietinių grupių vadai per radiją ir televiziją pareiškė pritarimą prez. Betancourt paskelbtiems suvaržymams. Jų tarpe buvo Caracaso arkivyskupas, darbo federacijos pirmininkas, krikščionių partijų lyderiai.

Wasington valstybės departamentu sluoksniai pareiškė susirūpinimą įvykiais Venezueloje, bet yra

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* Konge karinis plk. Mobutu režimas intensyviai ieško buvusio premjero Lumumbos, kuris šeštadienį su savo sekretoriumi dingo iš JT Komandos saugomos rezidencijos. Spėjama, kad jis pabėgęs į savo politinę tvirtovę Stanleyvilę.

* New Yorke, Jungt. Tautų sekretariate, gautas pranešimas, jog per praėjusią savaitę nerastumų buvo užpulti ir sumušti 12 Jungtinių Tautų misijos pareigūnų.

* Konfliktas tarp Haiti vyriausybės ir Romos Katalikų Bažnyčios paaštrėjo, kai vyriausybė atsisakė pripažinti apaštališkuoju administratoriumi Vatikano naujai paskirtą vyskupą Remy Augustin. Jį popiežius Jonas XXIII paskyrė arkiv. Francois Poirier vieton. Pastarąjį Haiti vyriausybė prieš savaitę ištrėmė apkaltindama, kad jis davęs pinigų komunistams studentams, kurie ruošėsi nuversti vyriausybę.

* Laiške JT gen. sekretoriui Ganos prezidentas Nkruma apkaltino JAV, Britaniją ir Prancūziją, kurios remiančios belgų pastangas atgauti kontrolę Konge. Jis pareiškė, kad kreipėsi į devynias Afrikos valstybes, siūlydamas sudaryti bendrą kariuomenę, kuri būtų paruošta veiksmams JT žinioje arba savarankiškai.

* JAV nutarė duoti Jungtinėms Tautoms apie 30 mil. dolerių -- beveik pusę reikalingos sumos JT Komandai Konge išlaikyti iki gruodžio 31 d. Bet tuo dar neišspręsti daug sunkesnė problema: tos kariuomenės iš-

laikymas ateinančiais metais. * Jugoslavijos diktatorius Tito paskelbė, kad 1962 metais bus priimta nauja Jugoslavijos konstitucija, kuri sumažinsianti komunistinės vyriausybės vaidmenį krašto ūkyje.

* Jugoslavijos komunistinė vyriausybė paskelbė amnestiją politiniams kaliniams, paleisdama iš kalėjimų 112 asmenų ir sumažindama baudmes 537 asmenims. Nors jų pavardės dar nepaskelbtos, bet netikima, kad amnestuotųjų tarpe yra Milovan Djilas, kuris nubaustas 9 metais kalėjimo už knygos "Naujoji klasė" paskelbimą užsieniuose.

Geriausia kalėdinė dovana yra knyga

Tokios knygos yra:

Vyt. Augustino
Lietuvos vaizdų albumas

L I E T U V A

yra geriausia dovana visokioms progoms. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka, visiems, kas kokia kalba bekalbėtų. Albumas Lietuva yra geriausia kalėdinė dovana visiems. Kaina — 5.00 dol.

Kun. St. Ylos —

ATEITININKŲ

VADOVAS \$4.00

Prof. Juozo Ereto —

STASYS

ŠALKAUSKAS \$4.00

Sibiro lietuvių maldaknygė —

MARIJA, GELBĖKI

MUS 1.00

Prof. St. Šalkauskio —

ATEITININKŲ

IDEOLOGIJA \$3.00

Kalėdiniai sveikinimai

(20 atvirukų su vokais) \$1.00

Visus šiuos leidinius galima gauti užsakymus siunčiant šiuo adresu:

ATEITININKŲ

FEDERACIJA

916 Willoughby Ave.,

Brooklyn 21, N. Y.

P.S. Čekius ar money orderius išrašyti: Ateitinkų Federacija.

Stroh's alus daug skanesnis ...ir jis toks yra

Tai Amerikos vienintelis ugnim virtas alus. . . virtas prie 2000° kad duotų geriausią skonį iš geriausių medžiagų!

Joks kitas Amerikos alus nėra taip verdamas ir todėl joks kitas Amerikos alus neturi tokio skonio kaip Stroh's... šviesesnis... lengvesnis... skanesnis... gaivantis!

Jums patiks

Stroh's

yra šviesesnis!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich

IR VEL LAIKAS KALĖDŲ KLUBUI

Dabar yra pats laikas pradėti planuoti linksmas 1961 m. Kalėdas. Tik apskaičiuokite jūsų dovanų pirkimo išlaidas, ir pažiūrėkite, kiek mažai reikia atidėti kas antrą savaitę, kad su taupymu reikiama sumą ateinantiems metams.

YOUR ESTIMATED GIFT EXPENSES:	YOUR PAYMENT EVERY TWO WEEKS:
\$ 25.00	\$ 1.00
50.00	2.00
100.00	4.00
250.00	10.00

Society NATIONAL BANK

Member Federal Deposit Insurance Corporation

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (14)

DEŠŲ ÁRVAY

DVEJUS METUS NEMAČIAU JOKIOS MOTERS...

Pirmadienį centriniame kalėjime pietums davė žuvies sriubą. Maisto dalintojas pasižiūrėjo pro celės duris į Iloną, spustelėjo samtį iki dugno ir pripylė pilną dubenį. Ilona sočiai pavargė.

Atėjusi nugarą į sieną, ji dabar kiūtojo ant medinių narų. Koridoriuje slankiojo prižiūrėtojai. Ilona buvo užmerkusi akis, nors nebejautė nuovargio, nes sekmdienį ir praeitą naktį buvo miegusi, bet, užmerkusi blakstienas, yra lengviau kai ką pažinti. Blankūs praėjusieji vaizdai įgyja spalvas, dabartis praranda ryškų vidudienio šviesą, ir ateity sužimba troškimai.

Vakarienei celėn buvo įstumtas silpnai saldintos kavos dubenėlis. Ilona valgė prie jos duonos gabaliuką. Koridoriuje pasigirdo medinių klumpių kaukšėjimas. Ilona sukluso, nebaigusi kramtyti kashio. Netoliese subarškėjo raktų ryšulys. Atrakinta kaimyninė celė. Po valandėlės joje sukosėjo: tai buvo vyras. Ilona pridėjo ausį prie sienos. Viduje kažkas žingsniavo su medinėmis klumpėmis, vėl sukosėjo, sustojo. Sutarškėjo skardinio indo dangtis. Ilona atitraukė galvą nuo sienos, bet vis dėlto girdėjo vandens pliauskėjimą. Pora minučių praėjo, paskui pabeldė:

KAS TEN?

Ilona priėjo prie durų ir pasiklausė, kas dedasi koridoriuje. Sargybinis buvo kitame gale.

ILONA FARKASCH -- KAS TEN?

Celės kaimynas neatsakė. Ji galvojo: "Kodėl jis tyli?" Po valandėlės atėjo atsakymas:

BUDAHAZY VIKTOR.

Ygrekas pavardėje, vengrų aristokratijos ženklas, priverstė Iloną nusišypsoti.

BARONAS? -- paklausė ji. VYRESNYSIS LEITENANTAS. DŽIAUGIUOSI GALĖDAMA SUSIPAŽINTI SU SENOSIOS GVARDIJOS VYRESNIOJU LEITENANTU.

KIEK TAMSTAI METŲ? DVIDEŠIMT VIENERI ATEINANČIA SAVAITĖ.

PUIKU.

KAS PUIKU?

TAMSTOS AMŽIUS.

Ilona tylėjo. Jis paklausė:

KAIP ATRODOTE?

Pasikalbėjimas sutriko, prižiūrėtojas pražingsniavo koridoriumi. Jam nutolus, buvo tęsiama:

PLAUKŲ SPALVA?

KAŠTANINĖ.

AKYS?

NEAPBŪDINAMAI RUDOS.

ŪGIS?

METRAS ŠEŠIASDEŠIMT AŠTUONI.

TALIJOS APIMTIS?

PENKIASDEŠIMT AŠTUONI.

IDEALI KRŪTINĖS APIMTIS?

Ilona neatsakė.

PYKSTI?

Ji tylėjo.

KALBĖKIME APIE KĄ KITA

--ALIO -- ATSAKYKITE PAGALIAU -- PRAŠAU.

Ilona vaikščiojo tarp durų ir narų. Priartėjusi prie vietos, iš kur sklido beldimas, ji piktai pasižiūrėjo į sieną. Garsams nutolus, Ilona užsimetė ploną apsiaustą. Ji neatsipalaidavo jausmo, kad jo akys matančios klaurai sieną, ir tokio žvilgsnio įsi-vaizdavimas ją veikė labiau, negu

sargybinio žvalgymasis pro langelį.

21 valandą koridoriuose nuskaubė ženkla gultu. Nuo sienos sklido maldavimas:

ILONA -- KALBĖKITE VEL SU MANIMI.

NORIU MIEGO, pabeldė ji.

Nelaukdamas atsakymų, kaimynas pro akmenis ir tinką beldė:

SEDEJAU SOPRONO KALĖJIME -- ČIA TURIU DAUGIAU PASAKOTI -- DVEJUS METUS NEMAČIAU JOKIOS MOTERS -- JAU NEŠIOJU MEDINES KLUMPES.

Ilona atsigulė kitame narų gale, bet jis beldė kietu daiktu, greičiausiai saga.

NAKTYS NEBEPAKELIAMOS -- AR SUPRANTATE -- NORĖČIAU PAJODINĖTI -- AR KADA SĖDĖJOTE ANT ARKLIO -- ATSAKYKITE PAGALIAU.

Ilona nesijudino. Po ilgos pertraukos jau tyliau pabeldė:

LABANAKT.

Koridoriuose pagyėjo. Prasi-
dėjo naktiniai tardymai. Ilona nemiegojo. Ji laukė, ir laukimas buvo nebeapakeliamas. Vidurnaktį atėjo prižiūrėtojas beždžionės rankomis. Nors jis uždėjo apyrankes, bet jai atrodė, kad jis vedas ją laisvėn. Tik prieš Kuziną ji prarado laukimo nekantumą. Jis pasižiūrėjo į Iloną, kai prižiūrėtojas išėjo iš kambario, ir padavė jai du lapus.

--Tai paskutinio tardymo protokolas. Jūs turite jį pasirašyti.

--Aš nepasirašysiu!

--Pirma perskaitykite, -- pasakė jis.

Ilona perbėgo akimis ranka rašytą protokolą.

--Tai yra... tai netiesa... tai nėra...

Jis neleido jai baigti.

--Ar pasirašysite?

--Aš negaliu... jei kitas su kitais metodais... ten rusyje... aš nežinau, ar aš tada...

--Išmokite protokolą atmintinai, turite laiko.

Kuzinas išsitraukė iš švarko kišenės knygą ir skaitė. Po valandos jis išsuko AVO kapitono Totho telefono numerį. Niekas neatsakė. Totho jau nebebuvo kalėjime. Kuzinas padėjo bylą ant stalo.

--Ar norite valgyti?

--Ne, -- atsakė ji parausdama.

Jis išėmė iš portfelio išsiuvinėtą užtiesalą, kuriame buvo kažkas suvyniota, ir padėjo ant rašomojo stalo priešais Iloną.

--Ar pažįstate tą siuvinį? -- paklausė jis.

--Tai senas vengriškas motyvas, ūkininkaitės taip siuvinėja.

--O kodėl ir jūs taip siuvinėjate?

Jis parodė I ir F. Raidės, kaip violetinių žiedadulkių keikės kilo iš tulpės žiedo taurės. Protokolas iškrito Ilonai iš rankų.

--Kaip į tamstos rankas pateko mano staltiesė?

Kuzinas atidengė kraštus.

--Tai siunčia tamstos motina.

--pasakė jis, pakeldamas protokolą.

--Jūs buvote pas mano motiną?

--Taip.

Ji netardama žodžio, žiūrėjo į paprastą kepinį iš miltų, rieba-

lų ir druskos.

--Jūsų motina siunčia sveikinius, -- pasakė Kuzinas. --Jai gerai sekasi. Aš jai pasakiau, kad esu kalėjimo gydytojas.

--Ar ji neturėjo širdies priepuolių?

--Apie tai ji nieko nesakė.

Ilona žiūrėjo į pogačą, bet jo neėmė. Jis padavė jai ryšulį ir rankas.

--Kodėl tai darote? -- paklausė ji.

--Kartais rusai yra tokie, -- atsakė jis. -- Na, sėskite ir valgykite.

Ilona nejudino valgio. Kuzinas priėjo prie lango, iškišo burnon cigaretę ir išpūtė dūmus. Jis laukė, nerodydamas nekantumo ženklų. Pagaliau ji pradėjo valgyti.

--Spasiba, -- pasakė Ilona. Jis atsisuko ir atsakė:

--Ničevo.

--Vi gavorite po ruski? -- paklausė jis.

--Nemnočko, -- atsakė ji, sulankstė staltiesę, padėjo ją ant Kuzino portfelio ir vengriškai paaiškino: -- Kartais celės krepčiamos, iš manęs viską atėmė. Staltiesės neturi rasti.

Jis linktelėjo, atsisėdo už rašomojo stalo ir vėl skaitė knygą.

Ilona įsigilino į protokolą. Lai-
kas slinko pamažu. Paskui šauksmas sudraskė tylą. Jo aidas kartojosi tarp kalėjimo sienų. Dar šauksmas, ir dar vienas, kas kart reikiąs didesnį skausmą, bet tylėsimas. Buvo girdimi smūgiai. Kuzinas uždarė langą.

--Ar jau žinote, kas protokole parašyta?

--Aš manau.

--Gerai, pasirašykite.

Ilona priėjo prie rašomojo stalo. Jis padavė jai plunksnakotį.

--Aš dabar liepsiu tamstą atvesti kiekvieną naktį. Mestol repletuosime protokolą, kol galėsite jį kaip per sapną pakartoti.

Netikėtai susitiko jų žvilgsniai.

Ilona pasirašė. Plunksnakotį padėdamas, drebėjo jos ranka.

--Aš tikrai nieko nusikalstamo nepadariau, -- užtikrino ji.

--O kodėl, kaip manote, esate čia?

--Šiandien kiekvienas gali atsidurti kalėjime.

--Ir aš?

--Ir tamsta.

--Ar dėlto, kad parašiau šį protokolą? -- paklausė jis.

--Jau ir prieš tai.

--Už ką?

--Nes Vengrijoje kiekvienas gali būti areštuotas bet kuriuo metu.

--Ne vien tik Vengrijoje, -- pasakė Kuzinas ir pašaukė kalėjimo prižiūrėtoją.

(Bus daugiau)

* JAV darbo departamento pranešimu, maisto produktų ir kasdienio poreikio prekių kainos spalio mėnesį vėl pakilo 0,4%. Paprastai spalio mėnesį tų prekių kainų indeksas turi kristi, o dabartinis pakilimas rodo, kad jos yra 1,4% aukštesnės, negu prieš metus. Iš to reikiąs išvadą, kad kalbos apie "šliaužiančią infliaciją" yra pagrįstos, nors autoritetingos įstaigos vis dar stengiasi tai paneigti.

Korp. Neo Lithuania Chicagoje švenčiant 38 metų sukaktį iškilmingojo posėdžio prezidiumas. Iš kairės: prie vėliavos E. Žemgulytė ir K. Kirvaitis. Prie stalo tėvūnas R. Stakauskas, mergaičių arbiter elegantiarum B. Cicėnaitė, centro valdybos pirm. M. Valiukėnas, V. Aleksandriūnaitė, pirm. St. Virpša, D. Nemunaitytė, R. Merkelytė, K. Cicėnas, Liet. Taut. Akad. Sambūrio pirm. J. Našlūnas, arbiter elegantiarum A. Plaušinitis.

V. Noreikos nuotrauka

AŠ ESU LABAI LAIMINGA

Neo-Lithuania sukaktuvinė šventė Chicagoje

Lapkričio 19 d. Chicagoje įvyko L. S. T. Korp! Neo-Lithuania 38 metų ir L. T. A. Sambūrio 10 metų sukakties minėjimo šventė, praėjusi labai didingoje ir pakilioje nuotaikoje.

9 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje vyko pamaldos už mirusius Korp! narius. Pamaldose gausiai dalyvavo korporantai ir svečiai. Po pamaldų organizuotai buvo nuvykta į šv. Kazimiero ka-

pines aplankyti mirusiųjų korporantų kapus. Apleidusieji mus ir iškeliavusieji į anuos paslaptis amžius buvo pagerbti susikaupimu ir tylios maldos žodžiais. Jie niekada jau nebedalyvaus mūsų šventėse...

7:30 val. vakare įvyko Korp! Neo-Lithuania ir L. T. A. Sambūrio iškilmingas posėdis. Puošnią vidurmiesčio viešbučio salę užpildė apie 400 svečių: akademini-

jaunimas, idėjos draugai, puošnios viešnios ir svečiai.

Iškilmingąją šventę jautriu žodžiu pradėjo Korp! pirmininkas Stasys Mažulis. Filisteris — adv. Jonas Našlūnas prisiminė Sambūrio sukaktį. Toliau žodį tarė Korp! vyr. valdybos pirmininkas Mečys Valiukėnas. Po to vyko iškilmingos ceremonijos korporacijos juniorų pakėlimo į senjorus. Po iškilmingos priesaikos, visai salei didingai giedant "Lietuva brangi, tėvyne mano..." suteiktos Korporacijos spalvos šiemis korporantams: Vytautui Aglinskui, Dr. Algiiui Juliiui Ramonui. Iš juniorų pakelti į senjorus ir suteiktos korporacijos spalvos: Jonui Valkiūnui, Algimantui Tekoriui, Rimvydui Mulokui, Reginai Matusevičiūtei, Vilūnei Maliorytei, Silvijai Norkutei, Vidui Nemickui, Auksei Paplėnaitei, Reginai Juškevičiūtei, Gražinai Gečaitėi ir Vidai Didžiulytei.

Naujuosius senjorus pasveikino Chicago skyriaus pirm. Mažulis.

Chicagoiečius korporantus šios šventės proga sveikino: Latvių stud. Korp! Letonia atstovas, estų stud. Korp! Fraternitas Estica atstovas, A. L. T. S-gos pirm. P. Vėbra, Clevelando Tautinės Sąjungos skyriaus vardu — F. Mackus, Liet. Studentų Korp! Neo-Lithuania Clevelande — Birutė Augustina-vičiūtė, Lietuvių Studentų S-gos Chicago skyrius — Saulius Grėbliūnas, Korp! Gintaras — Liūdas Sleinyas, Stud. Skautų S-gos — Vytautas Demereckas, Korp! Viltis, Bostono neolithuanai

(Nukelta į 8 psl.)

Garbės sargyba prie vėliavos Korp. Neo Lithuania iškilmėse Chicagoje. Iš kairės E. Žemgulytė, K. Kirvaitis ir R. Košubaitė. V. Noreikos nuotrauka

Grupė svečių, dalyvavusių lapkričio 19 d. Korp. Neo Lithuania minėjime Chicagoje. Iš kairės: inž. V. Mažeika, inž. Jasiukaitis, Šimkienė, V. Kasniūnas, inž. S. Švedas, Mažeikienė, Jasiukaitienė, Šimkus, dr. J. Bartkus, dr. St. Biežis su poniu ir dr. B. Dirmeikis su poniu.

V. Noreikos nuotrauka

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Nuo šių metų liepos 1 dienos dividendai yra pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor-in-chief: Balys
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Buržuazinį nacionalistą vis dar su šaknimis teberauna

Užgrobtų kraštų komunistinė spauda nuolat rašo apie du didžiuosius priešus: buržuazinį nacionalistą ir religiją. Jai į talką, kaip tokiais atvejais visada būna, ateina vyresniojo brolio — Maskvos spauda. Dažniausia tai vieno ar kito didžiųjų komunistų vadų lūpomis dar įsakmiau šūkaudama baigti buržuazinio nacionalizmo ir religijos piktžolės ravėti...

Iš šalies žiūrėdam, kuris giliau nepažįsta Maskvos komunistinio pavergimo, gali rėt keistai atrodyti. Juk, sakysim, nuo Lietuvos pavergimo praėjo beveik dvidešimtmetis, o vis tebekovojama su tais pačiais priešais. Ir ta kova, Maskvai visom dūdom dūduojant apie laisvatorišką įsijungimą į Sovietų Sąjungą, vis naujais kovos metodais atgimsta.

Kas tas bausis buržuazinis nacionalizmas, kuriam dabar, kiekvienam komunistinio laikraščio numeryje, tiek daug vietos skiriama? Kas gi tie baisieji buržuaziniai nacionalistai, kuriuos taip žiauriai sunaikinti reikia?

Jie pavergėjui, ir jo talkininkams už sidabrinį grašį, tėra tik lietuviai, mylį savo kraštą, savo kalbą, savo tautos istoriją, norį savo žemėje šeiminingais būti. Jie okupantui bausis todėl, kad nenori vergais būti. Jie pavergėjui bausis todėl, kad jie nenori, jog mūsų žemė ir mūsų tauta, Maskvai kolonialinė traša būtų.

Žinoma, už tokį Maskvai nenaudingą ir kenkiantį norą, jie apšaukiami buržuaziniais nacionalistais, kuriuos Maskvos terminu tariant, reikia su šaknimis išrauti. Ir ne tik išrauti, bet išrovus dar ir sunaikinti. Atseit, su mažomis išimtimis, išrauti ir sunaikinti visą lietuvių tautą.

Tai nieko sau užsimojimas! Bet iš pačio pikčiausio kolonializmo nieko geresnio ir negalima tikėtis. Tik mes, kada girdim Maskvos ir jos tarnų šūkavimą apie buržuazinio nacionalizmo sunaikinimą, vis dar pilnai neįsisąmoninam, kad tai eina reikalas apie visuotinį lietuvių tautinio atsparumo pasmaugimą.

Pradžioje mūsų krašto pavergėjams buržuaziniai nacionalistai buvo stambesni ir vidutiniai ūkininkai, tada daugiausia buožėmis vadinami, laisvos Lietuvos valdininkai, pramonininkai ir prekybininkai. Kada juos žudymais ir trėmimu sunaikino, dabar buržuaziniai nacionalistai jau daug smulkesnės rūšies. Tai jau kolchozininkai, fabriku vergai, studentai, neretai mokytojai ir kiti lietuviai. Ir kada tuos sunaikins, buržuazinių nacionalistų greičiausia jau bus tas, kuris lietuviu yra gimęs ir juo nori būti, bet kuris komunistų partijai nepriklauso. O pagaliau ir tarp partijos narių pradės buržuazinių nacionalistų ieškoti, nes ir iš jų tarpo kai kas atsimins, kad rusams Lietuvoje ne vieta ir jie gali į savo kraštą kraustytis.

Maskva Lietuvoje jau dvidešimt metų rauna buržuazinį nacionalizmą. Rauna pačiomis stipriausiomis naikimo priemonėmis. Bet jis, kad ir labai tautai kraujuojant, tebėra gyvas. Ir bus gyvas, nes niekas nepajęs sunaikinti lietuvių tautos noro laisvai gyventi ir savarankiškai tvarkytis.

B. G.

ĮKURTA TIK AKCINĖ
BENDROVĖ

Jau kuris laikas lietuviškoje spaudoje visiškai perdėtai rašoma apie Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centrą ir jo atliktus darbus, surištus su namų pirkimu Los Angeles mieste.

Lapkričio 11 d. Draugo Nr. 266, skiltyje "Mūsų kolonijose" korespondentas, šį kartą pasivadinęs Juozu Veniu, šį faktą pavadina pionierišku žygiu, kurį seka ir kitos kolonijos. Kartu džiaugiasi įveikę keistą opoziciją, kurios jokioje kitoje pasaulyje lietuvių kolonijoje atsirasti negalėtų.

Los Angeles gyvenantiems ir žinantiesiems tikrus faktus, tikrai keistai atrodo toks naivus reikalo vertinimas ir rašinėjimas. Kas gi čia nepaprasta, kad Los Angeles gyvenančių lietuvių sudaryta akcinė bendrovė nupirko keturių būtų namą. Čia, kaip kitose vietovėse, yra šimtai lietuvių įsigiję didesnes nuosavybes su keliasdešimties būtų ir to niekas nešaukia.

Tiktai keistai atrodo Los Angeles lietuviams, kad toji akcinė bendrovė, pirkdama tą namą pasivadino Lithuanian Community Center, Inc., o lietuviškoje spaudoje dar vadinasi Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Centru. Mes visi žinome, kad Lietuvių Bendruomenė ir jos padaliniai nėra jokia akcinė bendrovė, bet yra visų lietuvių tautinė, kultūrinė ir visuomeninė organizacija, tikslu apjungti visus išeivijoje gyvenančius lietuvius.

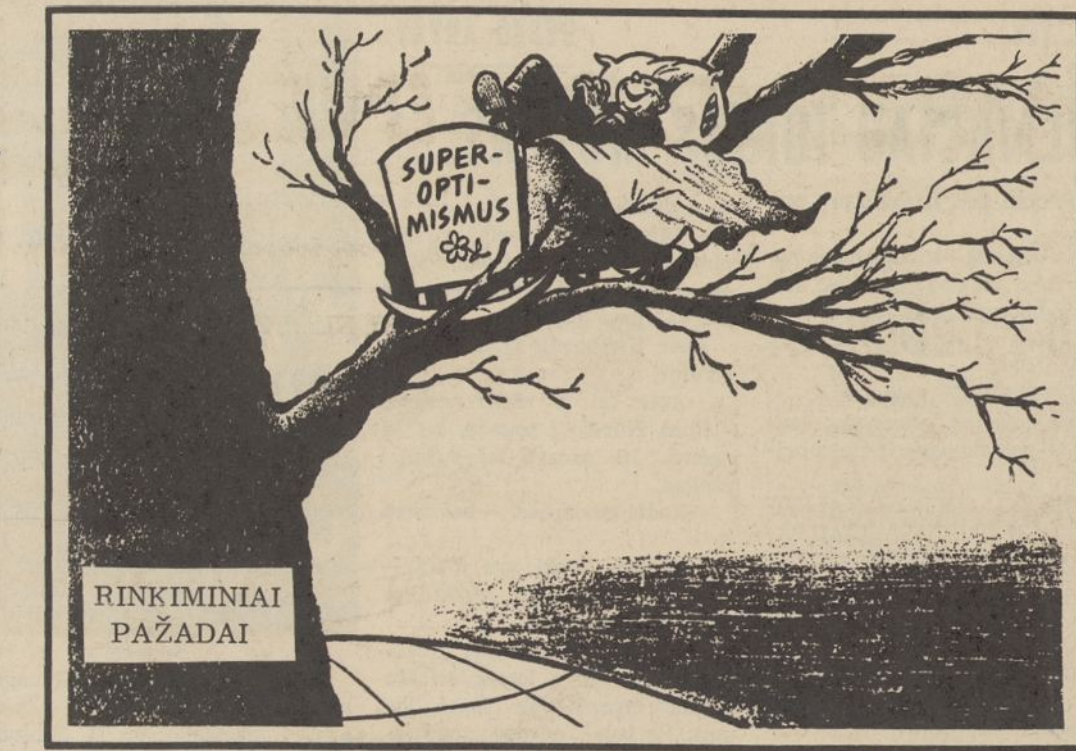
Kaip žinoma, šios bendrovės kūrimas vyko su vietos bendruomenės vadovų palaiminimu. Vargu, ar šioje vietoje bendruomenės vadovai padarė teisingą sprendimą, perleisdami bendruomenės vardą akcinė bendrovei.

Idomu, ką pasakys ateityje bendruomenės vadovai, kurie gal nebus toks akcinės bendrovės dalininkai ir panorės ką nors tikrai bendruomeninio tuo vardu pavadinti.

P.K.,
Los Angeles

JEIGUTOKIEMS KALBĖTOJAMS
NEBUS ATSEIKĖTA PEKLOJE

Kaip gaila, kad Mikna Riestaragis neatvyko į paminklo pašventinimo iškilmes Chicagoje. Jis su savo kuoka būtų "pašventinęs" kalbėtojus ir iškilmių programos sudarytojus. Gal būtų

-- Belaukiant kitų rinkimų ir naujų pažadų išlaisvinti Lietuvą, dabar galima saldžiai užmigti...

Akimirksnių kronikos

"LAISVINIMAS" RINKIMŲ BALSAVIMAI

Tai tuščių iliuzijų daina jau per 20 metų dainuojama balsų medžiojimui.

Jau daugelis mąstytojų ir rašytojų yra priėję išvados ir tat vaizdais nupiešę, kad gyvenimas yra žiaurus. Tai nėra jokia naujiena, ir mes patys dažnas ją žinome iš patyrimo. Bet britų rašytoja Muriel Spark vėliausia me savo apsakymų rinkinyje "The Go-Away Bird" praveda mintį, kad už patį gyvenimo tikrovės žiaurumą yra dar didesnis žiaurumas -- tai palinkimas žiaurią gyvenimo tikrovę apgaubti melagingomis, falšyvosmis iliuzijomis. Tai jau padvigubintas žiaurumas.

Likimas mūsų tautai nepagalėjo žiaurumų, o iš kitos pusės mes patys esame pirmieji iliuzijų gamybos specialistai. Tik pradžioje buvo dar kiek geriau. Bolševikų Rusija skelbėsi atėjusi išlaisvinti Lietuvą nuo "krūviniojo Smetonos", ir tuopatikėjo gal tik mažą mūsų visuomenės semitišką saujelę. Tuomet dažnas ramino, kad rusiška okupacija bus "geriau", negu vokiška... Kai neužilgo nacių Vokietija šokosi mus išlaisvinti, tuo gaudu tikinčių beliko tik žiupsnelis, o kiti patys griebėsi ginklo tautos garbei apsaugoti ir nors ir pavėluotai ginti nepriklausomybės idėją. Ir tada galutinio išlaisvinimo iliuzijas sudėjome į Vakarų demokratijas, kurias spėjo laimėti karą ir tada "būtinai" sunaikinsiant mūsų tėvynės okupantą priešą ir tuo pačiu metu -- jų karo sąjungininkę sovietinę Rusiją...

Ši iliuzija pasiliko štai jau per pusantro dešimtmečio ir, man rodos, palinkimas falsifikuoti tikrovę vis tirštėja, vis liūdėja, vis labiau nebeišbrendamas. Ne tik kiti mus dažnai klaidina, bet ir mes patys save. Ir sutinku, kad tai jau būtų trečio laipsnio žiaurumas, jei kas pabandytų atimti iš žmogaus jo sapnus ir jo paskutines iliuzijas!

Pavyzdžių galėtume rasti daugybę, bet čia suminėsiu nors tris atvejus.

priminę, kad taip daryti negalima. Prieš dešimt metų vis tikėjome, gal gi jie pramoks švenčių rengimo ir prakalbų sakymo. Bet dabar tenka jau palaidoti visas viltis. Kas metai vis blogiau. Mūsų kalbėtojai "kalba" iš storiųjų pluoštų lapų visai nepakeldami galvos. Jeigu jie pakeltų, tai pamatytų, kaip tirpsta klausytojų eilės.

O paskui, po tokių kankinimų, skaitome laikraščiuose nusiškundimus, esą visuomenė nebelanko minėjimų, nesidomi tautine veikla. Šiandien būti susipratusi lietuvi reikia turėti nervus, storus, kaip Miknos Riestaragio kuoka. Jeigu tiems visiems kalbėtojams peklėje nebus atseikėta karštos smalos, tai nėra teisybės nei šioje žemėje nei aname gyvenime.

J. Eidimtas,
Chicago

Išrinkus pirmą kartą Amerikos prezidentu generolą Eisenhowerį Dr. B. Nemickas "Lietuvių Dienų" magazino 1953 m. sausio numeryje paskelbė straipsnį, vardu "Išlaisvinimo politikos laikotarpis". Čia skaitėme tokių minčių: "Demokratinio ir sovietinio pasaulio politiniai santykiai šiomet pereina į tretįjį tarpinį, vadinamą išlaisvinimo vardu... Rinkimus laimėjusi Respublikonų Partija, nors ir neryškindama priemonių, laisvinimo politikos principą yra visai aiškiai pareiškusį būsimųjų JAV politikos vairininkų (Eisenhewerio ir Dulles) lūpomis..."

Taip, šis naujas principas buvo pareikštas jų lūpomis ir tai sudarė naujieną. Šio straipsnio autorius yra žinomas ramus ir sausas juristas, bet tik žūrėkit, kiek jis čia turėjo romantiškos, lyg būtų tikras poetas. Pavergtų tautų išlaisvinimo principas nei per tą, nei per sekančią respublikonų prezidento kandidateją ne kiek nepasistumdė į priekį, net ir Korėjos tolesnis laisvinimas nuo bolševizmo tuo jau pat buvo sustabdytas. Po trijų metų nuvažiuota į "viršūnių" konferenciją Genevon, nuo kada buvo sutartas "kultūrinis" ir turistinis bendrablavinimas. Dar po metų nebuvo suteikta paramos vengrų laimėto sukilimo vaisiams išlaikyti. Rusija su savo tankų divizionais intervenavo, bet Amerika -- ne. Kodėl? Dėl to, kad Jaltos Vengrija buvo atiduota Rusijai, ir Amerika nemėgino Jaltos susitarimų atsisakyti ar juos pakeisti.

Dar vėliau prezidentas Eisenhoweris per viceprezidento Nixono vizitą Rusijoje pakvietė draugą Chruščiovą Amerikon. Tik Los Angeles burmistras N. Puolson ir darbo unių vadai, oficialiųjų sluoksnių nepasitenkinimui, nebuvo "mandagūs" garbingam svečiui, kurį policija pareigingai saugojo nuo nepasitenkinimo demonstracijų. Tada užgimė slaptiną "Camp David dvasiai"! Čia pat sutarta nauja "viršūnių" konferencija Paryžiuje. Jei ne U-2 incidentas, kurio proga Chruščiovas susitikimą sugriovė ir Amerikos prezidentą iškliaulino, nežinia, kur šiandien su Dovydo dvasiomis stovėtume...

Bet mūsų visuomenei buvo peršama nauja iliuzija, kad jei šios partijos prezidentinis vėliavėnys bus išrinktas, tai reikės... sustiprintą kovą prieš komunistinę ir bolševikinę Rusiją, kad juo galima pasitiktų ir tik juo, nes jis prityręs, jis turi valią priešintis ir pagaliau, kad jis "pakels geležinę uždangą"... Kodėl taip buvo klaidinta ir klaidinamas? Juk jokių apčiuopiamų įrodymų dar nebuvo ir nėra.

Atsiprašau, -- įrodymų būtų daug, įrodymų žodžiais. Ne tik nuo dabar, bet ir prieš aštuonetą metų, ir net prieš 20 metų, kai

dar prezidentas Rooseveltas Lietuvai "garantavo" nepriklausomybės išlaikymą.

Congressional Record yra pilnas tokių gražiausių įrodymų kiekvienais metais. Apdairūs ir protingi kongresmenai ir senatoriai, kurie rimtai atsižvelgia į savo rinkimų simpatijų išlaikymą, Vasario 16 proga pasako gražių žodžių ar atiduoda paskelbti į Recordą puikių prakalbų apie Lietuvą ir jos nepriklausomybės atstatymo viltį. Tai tikrai nuostabi ir viena iš maloniausių mums lektūrų!

Pvz., buvęs dabartinis viceprezidentinis kandidatas, tuomet dar senatorius 1952 metais taip pareiškė dėl Lietuvos:

"Kiekvienais metais yra maño karštas noras, kad sekančios metinės rastų kilnią Lietuvos tautą atstatytą laisvą tautą šeimijoje, į ką jos istorija ir tradicijos aiškiai jai duoda teisę. Tragiškas faktas pasilieka, kad tiesioginės pažangos mažai tebuvo padaryta... Tačiau didėja viltis dėl to fakto, kad demokratinės tautos tampa stipresnės ir stipresnės, ir patvarios pasaulio taikos perspektyvos duoda vis daugiau vilties. Efektyviausia akcija, kurios mes galim imtis, yra tęsti taikos kūrimą per jėgą ir tuo būdu užimti poziciją diplomatiškai Kremlį taip paspausti, kad jis atsisakytų savo ekstremacinės politikos... Tokie yra žygiai, kurie neša seniai kenčiantiems Lietuvos gyventojams geriausią išlaisvinimo viltį. Aš sakau amerikiečiams ir ypač tiems, kurie turi glaudžių ryšių su tėvyne Lietuva, kad tas viskas nėra beviltiška. Ateis diena, kada slogutis praeis. Aš meldžiuosi, kad ji nebūtų toli".

Tai juk puikus žodžiai ir tų žodžių "žygiai"! Daug vilties ir maldų, ir nė žingsnio tolyn. Jei respublikonų partija būtų laimėjusi rinkimus, Lodge buvo numatytas vyriausio prieškomunistinės propagandos vadovu. Bet jo partijos valdymo metu Amerikos Balso lietuviško skyrus pranešimų politinis turinys buvo susilpnintas ligi minimumo, o lietuviškas skyrus Europoje visai panaikintas. Ir jokie mūsų protestai nieko nepadėjo.

O štai dar vienas naujai išrinkto Amerikos prezidento Kennedžio balsas, pareikštas lietuviams prieš rinkimus.

Telegramoje K. Žirguliui būsimasis prezidentas (ar jo vardu sekretariato štabas) pareiškė: "Aš dar kartą noriu atkreipti dėmesį į tą faktą, kad demokratų administracija niekad nepripažino smurtų įvykdytos Lietuvos aneksijos ir kad prie naujos demokratų administracijos mes ir toliau atsisakysime pripažinti priverstinę aneksiją"... Nors tas faktas nekludo Amerikai normaliai diplomatiškai santykiuoti su Rusija ir su satalitinėmis Amerikos vyriausybės pripažintomis komunistinėmis tų kraštų vyriausybėmis, J. F. Kennedy toliau teigia, kad 1960 metų demokratų partijos platforma "atsisako pripažinti sovietų sukurtą status quo rytų Europoje, ir tai įpareigoja naują demokratų administraciją garbingomis ir atsakingomis priemonėmis paskubinti tą dieną, kada visi Lietuvos vyrai ir moterys drauge su kitais Pabaltijo srities laisvę mylinčiais žmonėmis vėl galės gyventi laisvėje ir teisingume..."

Tai gi, skirtumo maždaug nėra. Kennedžio įsipareigojimas nepripažinti sovietinių okupacijų Pabaltijyje visai aiškus. Simpatijos tos "srities" tautos deklaravimos. Net duodamas pažadas "paskubinti tą dieną", kada mūsų tautos galės vėl išsivaduoti. Nežadama jas išvaduoti, bet tik demokratų administracijos "garbingomis ir atsakingomis priemonėmis" sudaryti sąlygas išsivadavimui priartinti. Būdingas skirtumas būtų nebet toks, kad protestantas Lodge už Lietuvą jau meldėsi, o katalikas Kennedy dar nesimeldžia.

Tai nėra bloga daina, nors tai pati tuščių iliuzijų daina jau per 20 metų. Tūbtūt visi sutiksime, kad ši rinkiminė propaganda ir balsų medžiojimo malda nei ką naujo bepasako, nei pakaunka. Jai trūksta vadinamosios "specifikos": t.y. tikslumo ir priemonių konkretumo. V. Rastenis čia man aiškino, kad "ir nėra reikalo pasigesti" tos specifikos, nes rinkimų propagandoje jos paprasčiai nebūna ir negali būti ir kad tai daugiau kliaušingyvių reikalas. Jam gana kandidatų principinio nusistatymo ir jų kietos valios pareiškimų. Jam užtenka juos išklausyti ar paskaityti, ir tuoj pasijunta šviesesnis, lyg užgėręs ugnimi virto Stroh's alaus...

Deja, man atrodo, kad nei kito dar neužtenka. Plepalas apie Rusijos pavergtų tautų išsivadavimą ar išsivadavimą vistiek lieka tegu ir šviesiu, bet minkštu plepalu, nors jį kartotų ir "kietos valios" liežuvio muskulas. Kaip matėme, gyvenimo praktikoje Amerikos politika nuo Jaltos laikų šiuo atžvilgiu esmiškai dar nepasikeitė. Nieko nebuvo padaryta, kad įvykstu politiniai ir teritoriniai pasikeitimai Europoje anapus geležinės uždangos.

Mano tezė būtų: -- Neapsigau-dinėkime, bolševizmo pavergtos tautos negali būti išlaisvinamos Amerikos prezidento rinkimų balsavimo kortelėmis.

Šimtai naujų skaitytojų, pradję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasitelkiant, ar Dirvą skaityti įsypažinti ir kaimynai. Jei neatsiųskit jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisydas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

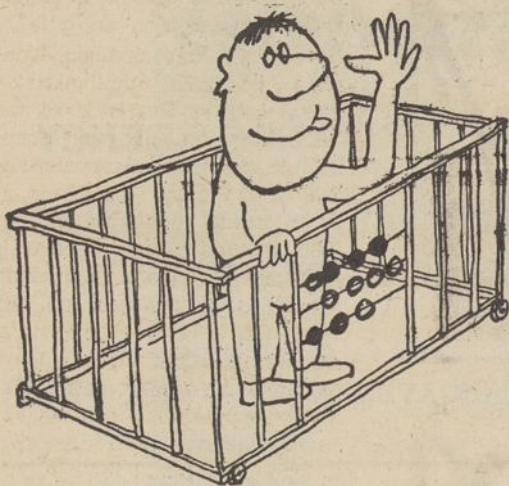
IŠ KAIRĖS IR DEŠINĖS

Skryrius pasirodo periodiškai, susirinkus pakankamam tulžies kiekiui

Redaguoja: TEISYBĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJA

Ką galėtume, jeigu galėtume...

Leiskite, ponučiai, jau šito žodžio pradžioje raminačiai tarti, kad mes vis dėlto nesame tokie ir anokie, kaip daugelis mūsų žurnalistinių saviplakų tvirtina. Mes tik apgaulingai atrodo, tar y t u m patys ant mamos kelių dar nepajėgtume užlipti. Iš tikrųjų gi — po tais tariamais kūdikio marškinėliais glūdi toks vandenilinės bombos branduolys, kad juo galėtume pasaulį sudrebinti. Mes tik nenorime tą vandenį ant žmonijos galvų išlaistyti. Bet mes galėtume.

Mes galėtume atlikti milžiniškus darbus, jeigu čia pat galėtume atlikti ir visiškai mažus, iš kurių tie didieji darbai kyla. Gal tik dėl to, kad mažiems darbams šandien esame jau perdideli, tai ir tų didelių vis negalime pradėti. Bet mes tikrai galėtume.

Kaip jau spaudoje kadaise išsiaiškinom, tūkstantis mūsų kilniausiųjų tautos sūnų, atsiimtinai sudėję į banką po tūkstantį dolerių ir laisvės reikalams paaugę tik nuošimčius, galėtų net patys save papirkti. Iš tos sumos galėtume prisamsdyti ne tik iškalbingiausių diplomatų, vlikų ir altų, bet net ir tikrų veikėjų, kurie tylėtų. Tą milijoną sudėti mes tikrai galėtume. Bet mes negalime paaugti tik tų mažųjų procentų, nes tokią kiaulystę patyrusi, žmonelė lėlijėlė jau pirmą naktį lovoje papiautų patį didžiausią patriotą.

Už penkių dolerių abonentinį bilietą mes galėtume pragydyti lietuvišką operą, už keturis — išlaikyti dramos teatrą ir jo šlavėją dramaturgą, o už vieną dieninį dolerį papuošti savo rezidenciją net aktorium Stasiu Pilka, kurį kas vakaras mums duotų po naują atsiminimų rečitalį. Bet mes negalime tik dėl to, kad operoj visada užmiegame, dramos spektakliai visada sutampa su mūsų naujo kūdikio krikštynomis, o aktorius Stasys Pilka per daug suvartoja "Yuban" kavos miltelių.

Mes galėtume net mūsų kasdieninę degtinė vandeniu praskiesti ir iš tų menkų santaupų periodiniai leisti ne tik "Litanus", bet ir "Litanus Magnus", kurį tikrai kasdien net Nigerijos ministeris pirmininkas skaitytų. Mes negalime tik su redakcija susitarti, kad mūsų pavardę išpaustų bent kiek didesnė raidė, negu Magnus. Tai tik dėl to vėlinop ir visą tą Litanus!

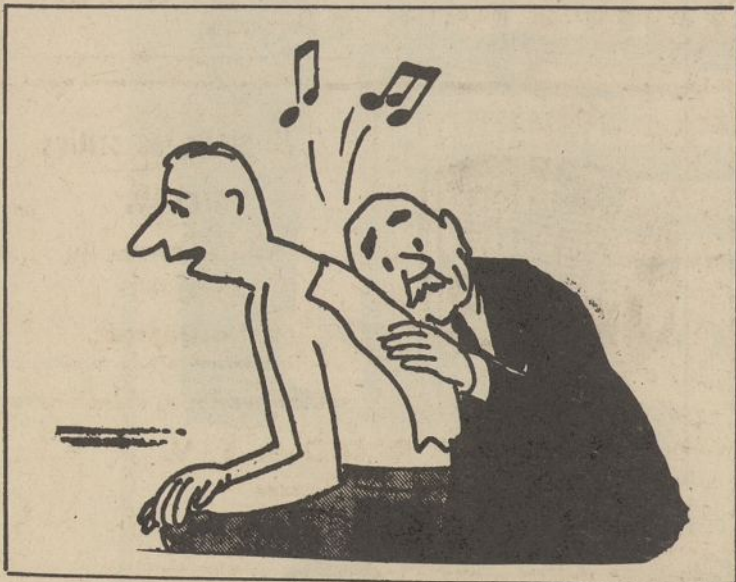
Atgailaudami už senas nuodėmes, Vasario 16 d. naktį mes galėtume net kryžium ant seno matracio pagulėti, o Nepriklausomybės Akto signatarus ne tik į pūkus, bet ir ant gyvų žasų maišo suguldyti. Mes negalime tik tos mažytės moralinės kančios pakęsti, kai atsišerpetojusi spyruoklė vis į minkštytųjų duris ir ne laiku jaunystės vergus primena.

Žinoma, mes esame labai užimti. Mes kuriame būsimoms kartoms ateitį ir fabrike už du dolerius iš veislinės žiurkės inksto padarome du guzikus. Bet mes galėtume kas šeštadienį savo vaikams priminti, kad toli, labai toli ir seniai, labai seniai mūsų kariai ir partizanai mirė kovos lauke tik už du lietuviškus žodžius — Nepriklausoma Lietuva! Aišku, mes galėtume tai priminti, jeigu galėtume užmiršti, kad Jonas Rupkevičius tada gaudavo algos dviem litais daugiau, negu mes.

O jau visiškai nėra abejonės, kad betkuri mūsų ponutė, — maloningoji savo vyro motinė, — atsisakydama per metus bent vieno naujo playtexo, galėtų ne tik visus plonuosius mūsų poezijos žodelius įsisavinti į savo romantiškosios sielos gelmę, bet tuo dar ir pati poetą nauja dvasele įkvėpti. Ji tai padaryti tikrai galėtų. Bet negi vaikščiosi aplink tėvynės aukurą, abrusu susiveržusi amplitudę? Ne, ponučiai! Šiuo atveju net ir mes negalėtume reikalauti negalimo.

Bet mes viską galėtume, jeigu galėtume...

MEDICINOS RETENYBĖ

Gydytojas: Mielasis tamstelyte... Tikėsi, ar netikėsi, bet aš visai aiškiai girdžiu, kad į gerbiamojo plaučius yra įsimetusi gana ilga ištrauka iš Juliaus Gaidelio "Aliarmo"...

BENEDIKTAS SPIRKITAS OPTIMISTŲ MARŠAS

Baltą dieną, naktį juodą
Skrendam priekin, kaip arai,
Šimtas ima, vienas duoda —
Viskas baigiasi gerai.

Šimtas traukia vieną dainą
Šimtą kartų vis tvirčiau,
Šimtas veda, vienas eina
Vis į Nemuną arčiau.

Bučkis sesei geltonkasei —
Šimtas posmų gatavų!
Vienas lašas vienai dvasiai —
Šimtas kūnų negyvų!

Kas mums vieškelį pastotų?
Kokių vėtrų sukurs?
Priešais šimtą majestetų
Vienas priešas — ne karys!

UŽKIRSTAS KELIAS TĖVYNĖN

Nors širdy ir giliai liūdėdami, vistiek turime sutikti su neginčijamu faktu, kad į savo senąją tėvynę jau negalėsime grįžti, net ir Nepriklausomybę atgavus. O jeigu dar koks pasišovėlis bandytų, tai tikrai laisvėje sąmoningai badu numirti. Štai tik patys permastykite, ką iki šiol mūsų laikraščių sveikatos patarėjai yra pasakę. O mokyti daktarai jau žino, ką sako.

Lietuvoj visiškai nėra nei kribių, nei klemsų ir nei popkornų. Aišku, kad ir nebus. O lašiniai, ypač dar rūkyti, didina skilvio svorį, liemens storį, cholesteroliu užkemša gerklą, ir a — men!

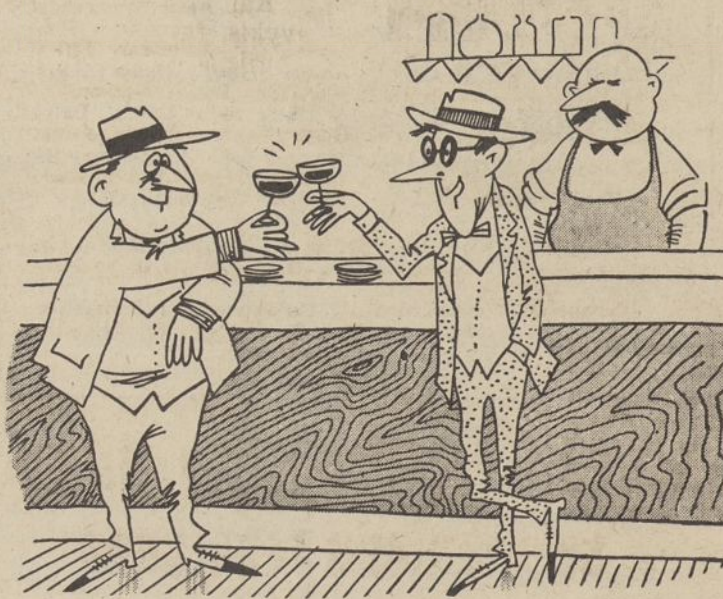
Nuo juodos duonos, ypač dar tinginio valgomos, ima graužti riemu, rūgštis pradeda dvylikapirštės žarnos vieną pirštą, o be to piršto, kaip jau žinome, nėra gyvenimo. Gi bulvės, kad ir be lupynų valgomos, netikėtai gadina moterų figūros svarbiausiąją dalį, bet nuo jų ir inteligentiškiausią žmogų laukia kaulės galas.

O kas dar galėtų mus prilaikyti ant kojų tėvynės žemėje? Krienai, nuolat erzindami tą pačią vietą, sukelia vėžį, vištos oda radioaktyvi, kiaušinis platina džiovą ir gadina veislę, jaučio uodegoj per daug jodo, o bergždžios karvės tešmuo apskritai nemaistingas. Taigi belieka tik samagonas be jokio užkandžio, o nuo jo, kaip jau ne vienas mūsų amžinos atminties bičiulis patyrė, — sudiev, tėvyne, man linksma buvo gyventi tavojoj šalelėj!

"Nepriklausoma Lietuva" atkasė nepaprastą turtą

Kanadiškė "Nepriklausoma Lietuva" skelbiasi atradusi tokį nepaprastą dalyką, kuris greitai laiku turės visą pasaulį apversti aukštyn bamba. Ir štai kokia ta paslaptis: minėto laikraščio žodžiais: "Lietuvoje žmonės labai domėjosi karalienės Mikaldos Sabijos pranašystėmis, nes jos pranašavimai išsipildė. Nespranašystės buvo dingusios. Dabar pasisekė gauti originalas tos knygelės, kuri 1880 m. buvo į lie-

PORINKIMINIS SUSIRAMINIMAS

Praėjus rinkiminiam įkarščiui, kaip ir po kiekvieno kito temperatūros pakilimo, mums belieka ne tik nusiraminti, bet ir savo tarpe susiraminti. O susiraminti šiuo atveju yra ypatinai patogiu, nes beveik abuprezidentiniai kandidatai buvo išrinkti, taigi abiejų frontų pusėse buvo mūsų teisybė.

Balsavusiems už Kennedį nėra jokio pagrindo toliau rūpintis, nes, kaip buvo pasakyta, taip bus ir padaryta. Darbai ir uždarbiai padidės šimtu procentų, o jeigu dar tiek pat padidės ir mokesčiai, tai Scotch'o kaina ir gurkšnių kiekis išsibalansuos mūsų biudžete lygiai taip gerai, kaip ir seniau. O tos kiniečių Matsu ir Quenoy salos nuo komunistinio kranto yra tikrai perarti, o nuo Amerikos vidurio tiek pat per toli, kaip ir Lietuva, tai jas galima visai ramiai užmiršti. Na, o jeigu dar netyčia kiltų koks karelis, tai tada laimėtų ne tik tai karo, bet ir taikos šalininkai, nes taika visada būna po karo. Siekiant visišką susiraminimą, mes tik nepartartume prieš miegą skaityti Cincinnati Herald, kursai jau pirmą porinkiminę dieną ragino panaikinti visus priešamerikinei veiklai tirti komitetus, ir Lipmano straipsnio, kuriame šis ideologas pabrėžė, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra integralinės Sovietų Sąjungos dalys ir nėra ko ten nosį kaitioti. Tokiais niekais tikrai nereikia savęs jaudinti.

liūnas geriau už visus mūsų buv. ministerius numatė Amerikos politinę ateitį, ką įrodė prieš pat rinkimus pereidamas iš respublikonų į demokratų, ir kad tik toksai žmogus galėtų geriausiai numatyti ir mūsų laisvės kovos ateitį.

Mūsų nuomone, betkurį per daug toli numatantį tautietį į vadovaujančius veiksmus rinkti būtų labai pavojinga. Jis galėtų kartais numatyti, kad po šimto metų Ameriką okupuos bolševikai, o tada net ir nevadovaujančieji veiksniai arba slapčiai įstotų į kompartiją, arba jau dabar iš laisvės kovos fronto išbėgiotų.

Balsavusiems už Nixoną irgi neverta iš nusiminimo plaukus rautis. Pirmiausia, jie dabar gali labai patogiai aiškintis, kad, būdami iš prigimties idealistai, rinkimuose palaikę silpnosios pusės, o jų priešininkai, kaip ir visada, jau iš anksto prisiplakė prie būsimos valdžios lovio. Be to, jeigu Kennedžiui valdant bus geriau, tai bus ir nixonininkams geriau, ir dar liks pakankamai laiko politiniai persiorientuoti. Jeigu gi būtų blogiau, negu dabar, tai kiekvienas nixonininkas, sutikęs kennedininką, galės sveikintis anuo garsiu klasišku posakiu: "Ar aš nesakiau?" Aplamai imant, šie prezidentiniai rinkimai lietuvių visuomenei išėjo į didelę naudą. Susirinkę Nixonui ar Kennedžiui remti lietuviškų komitetų sąrašus, mes be jokio vargo žinosim, ką galima rinkti iš Bendruomenės ir kitų mūsų organizacijų valdybas ir iš kuriuos tautiečius kreiptis stambesnių aukų reikalu. Mes tvirtai tikime, kad šitie mūsų aktyvistai lietuviškuose reikaluose pasižymės dešimteriopu veiklumu ir duosnumu. Argi mes vėl klystume?

PADEKITE ATPAŽINTI NELAIMINGĄ!

Užvakar Detroite atrastas paklydęs mūsų tautietis, kuris visiškai neatsimena nei savo vardo, nei pavardės ir nei praeities. Jo kišenėse, švarko pamušale ir kelnų atraitojimuose surankioti tokie daiktai:

N. C. W. C. dar neapmokėta sąskaita už kelionę traukiniu nuo New Yorko ligi Chicagos 1949 m.

Senas Balso laiškas, kuriuo jam dar Vokietijoje buvo paskirta stamboka parama.

Dvidešimt trys tūkstančiai dolerių šimtinėmis.

Keturis mūsų didžiųjų partijų pasenę bilietai.

Du skirtingų konfesijų krikšto liudijimai ir treji vedybų metriškai, išduoti J. A. V-se, Vaiduikių laiškas iš Lietuvos, kuriame skundžiamasi, kad iki šiol į savo raštus dar nesulaukę nė vieno atsakymo, ir pranešama, kad prieš savaitę jam išsiuntė baravykų siuntinį.

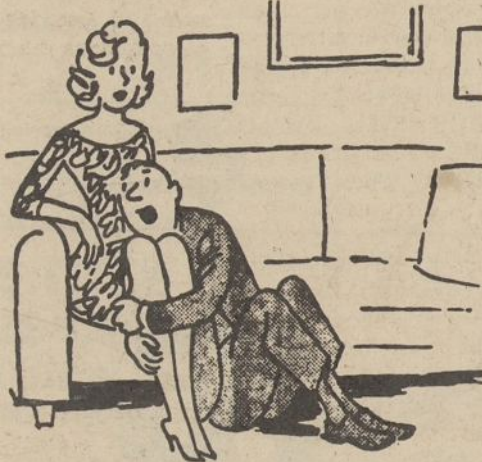
Vytauto Didžiojo U-to baigimo diplomai ir jau suplyšę pažymėjimai, kad duota stipendija vykti užsienin mokslo pagilinti.

Terros, Gabijos, Nidos ir L. Enciklopedijos knygų reklaminių lapeliai, ant kurių paties nelaimingojo ranka užrašyta: "Durnių darbas!"

Supreme Market kortelė, kad pirktas 5 svarai žalių lašinių, 3 svarai rauginių kopūstų ir butelis vodkos "Anastazija".

Kadangi rastuos laiškus ir dokumentuos, matyti iš kuklumo, pavardė nutrinta, tai prašome visus, bent iš fotografijos jį atpažinusius, suteikti papildomų žinių L. Bendruomenei, kad ji nelaimingąjį galėtų tinkamai priklausti vėl po mūsų lietuvišku sparneliu, nes kiekvienas tautietis šiandien yra mums šventas.

POETINĖ MEDITACIJA

O Mūza, angele kūrėjo,
Tave maldauju ir liūstu:
Kiti jau laurus apturėjo,
O aš — nė krienlapių prastų.

Geidžiau dainuot tėvynei viltį,
Plasnoti sakalu puikiu,
O šandien negaliu pakilti
Lig tavo mėlynų akių...

Jaučiau širdy šilelių vėjus,
Krūtinėj — giesmės vyturių,
O liko, vasarai praėjus,
Tik tai, ką rankose turiu...

Omahos lietuvių žinios

Šiais metais Dirvoje jau porą kartų buvo reiškiamas susirūpinimo, jog skautų berniukų vietininkija Omahoje atsidūrė iširimo stadijoje. Vietininkas J. Sakalas 1959 m. rugsėjo mėn. iš eitujų pareigų pasitraukė. Vietininkijai likus be vadovo, skautų berniukų veikla visiškai sustojo.

Dalis skautų tėvų ir suinteresuotieji tuo reikalu pradėjo daryti žygių, kad skautų berniukų veikla čia vėl būtų atgaivinta. Lapkričio 16 d. įvykusiame skautų vadovų pasitarime vyr. skilt. Gediminas Drazdys vienbalsiai buvo išrinktas kandidatu vietininko pareigoms ir pristatytas Skautų Brolijos vyr. vadovybei prašant jį tose pareigose tvirtinti. Tikime, kad greitai Omahos skautai, vyr. skilt. G. Drazdžio asmenyje, turės veiklą ir energingą vietininką, kurs vėl pajėgs suhuri vietos lietuviškąją atžalyną po skautiškąją vėliavą.

Jokių priekaištų negalima būtų primesti kitai, aukštai vėliavą nešančiai, lietuviškai organizacijai — vietos bendruomenės valdybai. Šiuo metu, ruošiantis naujiems bendruomenės valdybos rinkimams, daugelis nuogastauja, kad gali netekti pačios judriausios ir veikliausios vyrų grupės. Už tikrai gražų ir nuoširdų lietuvišką darbą Omahoje, dabartinė bendruomenės valdyba yra nusipelnusi visų omahiečių pagarbos.

Šiuo metu, bendruomenės valdybos pirm. — J. Šarkai tarnybos reikalais ilgesniam laikui išvykus į Yellowstone National Park, Wyo., jo vietą užima valdybos narys — A. Reškevičius.

Kaip kitose vietovėse, taip ir pas mus, pereitą mėnesį, Lituanikos sporto klubo iniciatyva, buvo rodomi filmai: Vasario 16-os Gimnazija ir Lietuva — krepšinio nugalėtoja. Gaila, filmų pažiūrėti susirinko, palyginti gana mažas žiūrovų skaičius.

Lituanikos klubo futbolo komanda šį rudenį nepasireiškė kaip pernai, iškovo-dama Nebraskoje pirmąją vietą. Neturėdama rimtesnio trenerio, komanda vis labiau šlubuoja. Be to, neturint pakankamai prieauglio, žaidėjų tarpe jaučiamos ir pavargimo žymės.

Kiek teko stebėti ir patirti, Omahos Lituanikos finansinės problemos dar nevargina. Klubu valdyba sugeba sau lėšų pasisemti net ir iš amerikiečių tarpo. Tėnka net stebėtis narių išradingumu, "bemeškeriojant" lėšas!

Kai kitur jau neberetas įvykis, tai mūsų tarpe dar naujiena, kad Omahoje, pirmą kartą, med. gydytojo teises įsigijo tautietis Juozas Petrikonis.

Naujai teises gavęs gydytojas medicinos mokslus yra baigęs dar Lietuvoje — VD Universitete, čia nustatytą interno darbą atliko Council Bluffs, Iowa ligoninėje. Sėkmės naujajam gydytojui. V. Š-a.

* SOVIETIJA pradėjo cukraus "dumpingą", mesdama rinkon Kubos cukrų pigesnėmis kainomis, negu tarptautinėje rinkoje įprasta. Viena siunta iš 1,500 tonų buvo pasiųsta per Bulgariją į Jordaną ir ten parduota po 84 dol. už toną, kai tuo tarpu įprastinė kaina yra 98 dol. už toną.

* KAS yra sąžinė? — klausia prekybininko tėvo iš mokyklos parėjęs sūnus. Šis truputį pagalvojęs paaiškino: Sakysim, vieną dieną aš esu krautuvėje be savo partnerio užėina medžiagų nusipirkti moteris, kurią aš pažįstu. Ji nuperka medžiagų už 5 dolerius, bet per klaidą man sumoka 10 dol. Vakare, tikrindamas kasą, randu 5 doleriais daugiau. Ir tuo momentu man į ausį šnibžda balsas, kad aš turiu tai pasakyti savo partneriui. Tai mano sąžinė...

* NAUJASIS sovietų tankas 50 tonų T-10 turi 700 a. j. motorą, važiuoja 50 km, greičiu ir veikia 300 km, spinduliu.

TREČIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA
Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus
TAIP PAT IR VISOKIOS RŪŠIES APDRAUDA
Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

GERIAUSI SVEIKINIMAI
VISIEMS LIETUVIAMS

NEW LOCATION

DODDS - ROSS & Associates

GENERAL INSURANCE AGENCY

LIFE INSURANCE — AUTOMOBILE
FIRE — CASUALTY AND BOND

7010 ST. CLAIR AVENUE

EX 1-0682

Igudusios rankos vikriai prižiūri kontrolių lentą. Vienu akimirksniu

250,000 elektros kilovatų, įsijungia — užtektinai aptarnauti namus 3/4

Clevelando miesto didumo. Tai yra Lloyd E. Benjamin rankos —

ŽMOGUS SU TRIM GYVENIMAIŠ

Lloyd Benjamin,

DARBININKAS

Lloyd, igūdęs darbininkas iš Illuminating Company Ashtabula jėgainės, yra vienas iš 4300 Illuminating Company vyrų ir moterų, kurių sudėtos pastangos duoda jums patogumą ir saugumą elektros gyvenimo, ir leidžia Northeast Ohio fabrikams veikti pilnu tempu.

Lloyd Benjamin,

AKCIJŲ SAVININKAS

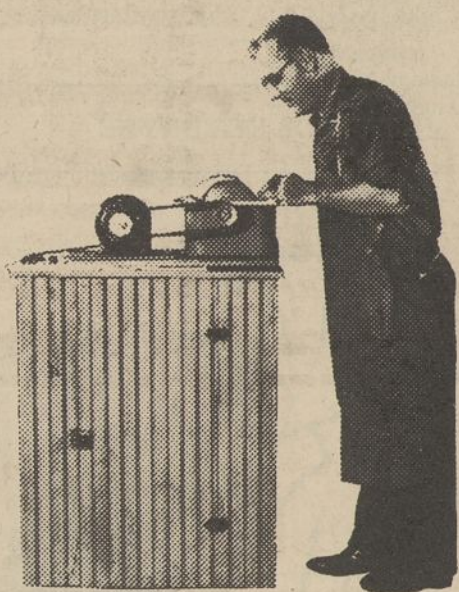
Jau beveik septynerius metus Lloyd perka Illuminating Company akcijas pagal kompanijos darbininkų pirkimo planą. Jis ir 32,000 kiti savininkai — sunkvežimių vairuotojai, dantistai, namų darbininkai, pramonės žmonės, ūkininkai, žmonės iš visų sričių — rodo tipiška plačią nuosavybę elektros kompanijos, operuojamos publikos gerbūviui.

Lloyd Benjamin,

KLIJENTAS

Namuose, Lloyd jau yra narys didžiausios ir svarbiausios grupės... mūsų 500,000 klientų. Klientai aptarnaujami The Illuminating Company beveik padvigubino elektros sunaudojimą per paskutinį dešimtmetį. Ir kada jų pragyvenimo kaina padidėjo 25%, tuo laiku elektros vieneto kaina net sumažėjo. Tai yra priežastis, kodėl elektra yra geriausias pirkinyš jūsų namuose.

NOW!
4 1/4 %
PER ANNUM
on ALL ACCOUNTS

4 1/2 %
EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$500.00 OR MORE

ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASS'N.
1447 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397

HOURS: MONDAY 9 to 5
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

The Illuminating Company
AN INVESTOR-OWNED COMPANY SERVING THE BEST LOCATION IN THE NATION

DR. EDMUNDAS LENKAUSKAS paskirtas Clevelando Universiteto ligoninių ausų, nosies ir gerklės skyriaus direktoriumi.

Dr. E. Lenkauskas medicinos studijas pradėjo Lietuvoje V.D. Universitete ir baigė Vokietijoje, Heidelberge. Atvykęs į JAV, Chicagoje atliko interno praktiką, po to tarnavo JAV armijoje kapitono laipsny. Atlikęs karinę tarnybą persikėlė su žmona Milda (Gulbinskaite) į Clevelandą, kur Veterano ligoninėje specializavosi chirurgijoje. Vėliau perėjo dirbti į Clevelando Universiteto ligonines, kur baigė ausų, nosies ir gerklės chirurgijos specialybę ir buvo pakviestas į Western Reserve University Medical School ausų, nosies ir gerklės klinikos instruktoriumi. Lapkričio pradžioje išsikėlus ausų, nosies ir gerklės departamento direktoriui, dr. Edmundas Lenkauskas buvo paskirtas jo vieton.

Dr. E. Lenkauskas savo privatų ofisą turi atidaręs Southgate Medical Bldg., Cleveland 37, Ohio Telef. GE 5-2266.

• Abu didieji Clevelando dienraščiai paskelbė Clevelando miesto valdybos projektą atnaujinti miesto dalį į pietus nuo Superior Av. (tarp E. 79 St. ir Ansel Rd.) iki Cedar Ave. ir nuo E. 55 St. (tarp Chester Ave. ir Carnegie Ave.) iki E. 115 St. Į tą rajoną įeina vadinamas University Circle su Meno muziejumi, Muzikos mokykla, Magnolia Dr. iki Wade Park Ave.

Lietuviams įdomus tas projektas dėl to, kad jis iš dalies liečia lietuvių gyvenamąją rajoną ir turės teigiamos įtakos į šv. Jurgio ir šv. Kazimiero parapijų ribas, į šiaurę nuo Superior ave.

Projektas siekia 90 mil. dol., kurių dalį padengs federalinė valdžia. Jei bus priimtas, projektas numatomas įgyvendinti dešimties metų laikotarpy. Palies 3% nusidėvėjusių namų. Išdys nauji apartamentai, nauji prekybos centrai, naujos mokyklos, E. 79 St. bus praplatinama. Dėl to projekto priėmimo gruodžio 16 d. įvyks apklausinėjamai miesto valdyboje.

E. K-nas

• Reikalingi trys apskurus real estate pardavėjai — vyrai ar moterys, vakarų pusėje veikiančiai įstaiagai. Bus apmokyti, turi būti piliečiai, virš 21 m. amžiaus. Šaukti Top Realty — AT 1-2090 susitarimui.

(142)

kinga, o kartais graudu. Žmogus netekęs darbo dėl įvairių priežasčių, šiuo metu visokiais būdais bando gauti nedarbingumo pensiją. Negalime visų ir kaltinti, nes gyventi kiekvienam reikia. Bet kartais yra ir linksmy nuotykių. Štai neseniai, viena moterėlė būtinai norėjo gauti pensiją, nes ji išsinarino ranką... susimušusi su savo vyru. O kartą atėjo toks tipas kuris būtinai norėjo įtikinti visus, kad jis yra nedarbingas, nes nesusivaldo ir visuomet nusigeria. Dėlto neteko net darbo. Bet tai tik linksmy įvykiai.

Paprastai, nedarbingumo pensijos prašytojai yra verti pasigallėjimo žmonės, nes labai dažnai, net jaunas darbininkas, ne-

Praeitą savaitgalį Clevelande įvyko Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas. Nuotraukoje A. Kriščiukaitis iš Detroito prie registracijos stalo. Sėdi: P. Ancevičius iš Detroito ir I. Stasaitis iš Clevelando. Daugiau nuotraukų iš suvažiavimo bus kitame numeryje.

V. Plidžinsko nuotrauka

DETROIT

Radio Klubo susirinkimas

Ateinantį sekmadienį, gruodžio 4 d., 12 val. (tuojau po pamaldų), Ispanų namų mažojoje salėje (buv. Lietuvių svetainėje), šaukiamas Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo Metinis susirinkimas. Susirinkime dalyvauti kviečiami visi klubo nariai ir visi, kurie remia ir pritaria klubo veiklai.

Susirinkime klubo valdyba padarys pranešimą apie Radijo Klubo veiklą per šiuos metus ir nurodys savo planus ateitį. Malonu bus išgirsti ir kitų narių nuomonės dėl klubo veiklos.

Šiame metiniame susirinkime bus renkami Radijo Klubo valdomieji ir priežiūros organai ateinantiems metams.

Susirinkime reikėtų dalyvauti visiems, nes Radijo Klubas yra visų Detroito ir apylinkių lietuvių organizacija.

Radijo Klubo programos girdimos kiekviena sekmadienį iš stoties WCHP bangą 1440. Gruodžio mėnesį programos laikas yra nuo 4 val. 30 min. iki 5 val. po pietų.

J. P.

Pamatykite įdomias filmas

Šį šeštadienį, gruodžio 3 d., 7 val. vakaro Ispanų salėje bus parodytos dvi filmos iš lietuvių gyvenimo — Laisvoje Lietuvoje ir tremtyje. Salė bus atdara nuo 6 val. vakaro. Įėjimo kaina 1 dol., o vaikai iki 12 metų amžiaus, lydimi tėvų, bus leidžiami nemokamai.

Detroitiečiai, windsoriečiai bei Londono apylinkių tabako augintojai, kviečiami pasinaudoti proga ir pamatyti šias įdomias filmas.

A. M.

KALĖDINĖ RINKLIAVA

Ateinantį sekmadienį, gruodžio 4 d., prie šv. Antano parapijos bažnyčios, skautės su dėžutėmis rinkos aukas. Surinktieji pinigai bus panaudoti šilpaus užjūryje pagalbos reikalingiesiems lietuviams.

Ši rinkliava neeilinė — dešimtoji kalėdinė rinkliava, pravedama Gabijos tunto skaučių.

ORGANIZUOJAMAS JAUNIMO CHORAS

Jau kuris laikas Detroitie veikia mergaičių choras, kuris kelis kartus ir viešai pasirodė. Dabar, šalia mergaičių, norima suorganizuoti ir berniukų chorą.

Jaunuoliai, sukakę 15 metų, norintieji šiame chore dalyvauti, kviečiami gruodžio 4 d. (sekmadienį) 2 val. p.p. YMCA patalpose (prie Clark park) registruotis pas St. Šližį.

K.J.

SOCIALINIS DRAUDIMAS (9)

Visais šio skyriaus reikalais laiškus prašom adresuoti: Dirva, Socialinis skyrius, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

J. ŠOLIŪNAS

APIE NEDARBINGUMO PENSIJĄ

Gelbėk ponuli, tapau nedarbingu. Maždaug šitokiais ir panašiais žodžiais žmogus pradeda pasakoti apie jį ištikusią nelaimę.

Šiuo metu socialinio draudimo įstaigose dažniausi ir gausiausi lankytojai yra nedarbingi darbininkai. Buvo jų ir pirma, tačiau ne tiek. Mat, prieš porą mėnesių buvo pakeistas socialinio draudimo įstatymas, panaikinant amžiaus ribą panaikinta ir nedarbingumo pensiją gali gauti kiekvienas nedarbingas darbininkas.

KIEK TURI IŠDIRBTI?

Bent trumpai skaitytojus esame supažindinę su pagrindiniais bendrais socialinio įstatymo bruožais. Šiandien pradėdami kalbėti apie paskiras socialinio draudimo pensijų kategorijas.

Dėl savo aktualumo noriu visą paskirų pensijų kategorijų aiškinimą pradėti apie nedarbingumo pensiją.

Vienas iš pagrindinių reikalavimų, kad darbininkas kvalifikuotųsi nedarbingumo pensijai, jis turi turėti bent 20 metųinio darbo ketvirčių iš paskutiniųjų išdirbtų 40-ties darbo ketvirčių.

Vadinasi, prieš tampa nedarbingu, darbininkas turėjo būti išdirbęs bent 5 metus iš paskutiniųjų dešimties metų, kad turėtų teisę į nedarbingumo pensiją.

Turiu pastebėti, jog tie išdirbtieji 5 metai nebūtinai turi būti iš eilės. Svarbu, kad būtų dirbta tame nusakytame 10-ties metų laikotarpyje. Sakykime, darbininkas tapo nedarbingu 1960 m. sausio mėnesį. Reiškia, kad kvalifikuotųsi nedarbingumo pensijai, jis turi būti išdirbęs bent 20 metųinio darbo ketvirčių tarp 1950 m. sausio mėn. ir 1960 m. sausio mėn.

IŠSINARINAU RANKĄ
Tiesiog cirkas. Kartais juo-

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

AUTOMOBILISTŲ DĖMESIUI!

1304 East 9 Str., prie pat St. Clair, telef. TO 1-1673 atidarytas naujas, erdvus, lietuviškas garažas

Quik Auto Service, Inc.

TAISOME VIETINIUS IR UŽSIENINIUS AUTOMOBILIUS

Taisoma moderniausiomis priemonėmis stabdžiai ir visi stabdymo mechanizmai, išmetimo vamzdžiai ir duslintuvai — "mufflers", motorų reguliavimas — "tune-up" ir analizavimas, vožtuvų šlifavimas, radijo ir visu elektros įrengimų taisymas.

Darbas atliekamas greitai, sąžiningai ir žemomis kainomis PRANO GRIGONIO priežiūroje.

Atidaryta kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN **OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON**

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 137

1960 m. lapkričio 30 d.

KAS IR KUR?

• V. Abraitis, V. Alksninis, kun. L. Jankus, S. Briedis, C. Paulius, A. Trečiokas ir kiti iš New Yorko dalyvavo Chicagoje vyks t a n č i a m BALFo dešimtajam seime.

• L. Bieliukienė, LMA pirmininkė, lapkričio 19 d. skaitė paskaitą Lietuvių Moterų Atstovybės Pater-son, N. J.. klubo iškilmin- game susirinkime.

• Pianistas Andrius Kupre- vičius ruošiasi rečitalui To- ronte, kurį gruodžio 10 d., Pranciškonų salėje ruošia Moters žurnalas.

• Illinois lietuvių gydytojų žmonių būrelis gruodžio 11 d., 2 val. Jaunimo Centre rengia Kalėdų eglutę vai- kams. Pelnas skiriamas lie- tuviškos mokyklos vadovė- liams leisti.

• A. Rėklaitis, iš Chicagos, mokėdamas už prenumera- tą atsiuntė ir \$5.00 auką.

Sveikink savo artimuosius per Dirvą

Artimųjų daug, o visiems tikrai nespėsi parašyti svei- kinimo kortelių. Pasveikink juos per laikraštį. Tokį svei- kinimą skaitys tūkstančiai Dirvos skaitytojų, jų tarpe skaitys ir jūsų artimieji. Ir kainuos nedaug. Už sveiki- nimą, kuris tilps į dviejų Dirvos skilčių ir dviejų co- lių aukščio plotą, jūs mokė- sit tik \$5.00. Tai pats pi- giausias ir daugiausia as- menų pasiekiantis sveikini- mo būdas. O neabejotina, ir savam laikraščiui parama.

Ypač šiuo sveikinimo bū- du turėtų pasinaudoti lietu- viškos organizacijos.

Šventiniai sveikinimai, kad laiku pasiektų skaity- tojus, Dirvos redakcijoje turi būti gauti iki gruodžio mėn. 10 d. Iki to laiko at- siųsti šventiniai sveikinimai bus laiku į laikraštį įdėti ir laiku pasieks skaitytojus.

Chicagoje lapkričio 19 d. Korp. Neo-Lithuania 38 metų ir Lietuvių Tautinio Akad. Sambūrio 10 me- tų sukaityvių šventės metu pakeltieji iš junių ir seniorus: Vida Didžiulytė, Gražina Gečaitė, Regina Juškevičiūtė, Vilnė Maliorytė, Auksė Paplėnaitė, Vidas Nemickas, Regina Matusevičiūtė, Algimantas Tekorius ir Jonas Valkūnas.

V. Noreikos nuotrauka

Neo-Lithuania šventė Chicagoje

(Atkelta iš 3 psl.)

— Vilėniškis, Detroito neo- lithuanai — Griškonis, New Yorko neolithuanai — filis- teris Stepas Mackevičius, Brooklyn neolithuanai — Sperskas, Adelaidės, Aus- tralijoje neolithuanai — Lukošius. Iš Kolumbijos, Bagotos sveikino filisteris Vyt. Didžiulis ir iš Vokietijos — fil. Stp. Vykintas.

Kadangi Chicagos sky- rias valdybos kadencija baigėsi, tai čia su tam tik- romis ceremonijomis buvo įvesdinta, ir naujoji sky- rias valdyba. Ją dabar su- daro: Stasys Virpša (pir- mininkas), Vita Aleksan- drūnaitė (vicepirm.), Kę- stutis Cicėnas (sekr.), Danu- tė Nemunaitytė (ižd.) ir Ri- ta Merkelytė (v-bos narys).

Visos iškilmės buvo be- galo nuotaikingos ir spalvin- gos. Mūsų senosios studen- tiškos tradicijos tebėra gy- vos. Jos mums teikia džiaugsmą ir dvasinį pakili- mą. Kiek žinome, ne visi turi tokias tradicijas ir ne visi taip kultūringai mo- ka džiaugtis. Iškilmės pa- sibaigus, visa salė sugiedojo "G a u deamus". Akademiš- kasias iškilmes nufilmavo Vyt. Stasiūnaitis ir Br. Si- liūnas.

Po to sekė vakarienė ir šokiai, grojant A. Markaus- ko kapelai. Nuotaikingai šio didmiesčio viešbutyje skam- bėjo lietuviškos dainos: "Lietuva brangi, tėvyne mano..." "Draugai esam, amžiais paliksim..." Visam "masiniam chorui" energin-

Alma Mater jau atspaus- ta Ją užsisakykit dabar, kad gautumėt prieš šventes

R. Spalio įdomių apysakų "Gatvės berniuko nuoty- kiai" ir "Ant ribos" tęsinys — trečioji dalis, kuri vadi- nasi "Alma Mater", jau at- spausa Dirvos spaustuviėje. Ją išleido Viltis.

Knyga didelė, 434 psl., dabar jau išsiųsta. Visos bus kietais viršeliais. Kny- gų rinkoje pasirodys gruod-žio 10 d. Kaina \$5.00.

Tai pati geriausia šven- tinė dovana. Užsisakyk kny- gą dabar ir tuoj siųsk Dir- vai (6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio) už kiek- vieną knygą po \$5.00. Per- siuntimo išlaidas apmokės pati Dirva. Užsakytos kny-

gos jums bus išsiųstos gruodžio 10 d. ir jas dar prieš šventes gausite, kad galėtumėt arba patys pa- siskaityti, arba savo arti- miesiems padovanoti.

Geros knygos mėgėjai, kurie gyvenate Clevelande arba apylinkėse, užsikit į Dirvos redakciją ir knygą prieš šventes nusipirkit. Nusipirkit sau ir dovanoms savo artimiesiems.

"Alma Mater" senokai laukta knyga. Tai gabaus rašytojo gili iškarpa iš stu- dentų gyvenimo Lietuvos žemėje. Ji kiekvieną skaity- toją pririš nuo pirmo pus- lapio ir nepaleis iki pasku- tiniojo.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

gai dirigavo kolega Plytni- kas.

Progai pasitaikys, pa- klausiau vieną iš naujųjų senjorių:

— Kaip jaučiatės ši va- karą gavusi korporacijos spalvas?

— Aš esu labai laimin- ga! — atsakė Auksė Pa- plėnaitė, auksaplaukė gra- žioji lietuvaitė.

Taip, šis nuotaikingas akademinis vakaras įnešė gražių ir malonių prošvais- čių į kasdieninį mūsų gyve- nimą. Svečių buvo atvykę iš Wisconsin ir kitų vieto- vių.

Alb. Valentinas

E. CHICAGO

MINĖJIMAS, VARŽYBOS IR VIEŠNIA IŠ LIETUVOS

East Chicagos Bendruo- menės valdybos pastango- mis buvo suruostas Tautos šventės ir Kariuomenės die- nos minėjimas. Jis įvyko lapkričio 20 d., 4 val. p. p. Šv. Pranciškaus lietuvių pa- rapijos salėje, Harbor, In- diana.

Minėjimą atidarė apylin- kės Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Zigmas Molie- jus, kuris pristatė supažin- dino ką tik iš Lietuvos at- vykusią Mariją Mikeliūnie- nę, Danio Mikeliūno žmoną. Viešniai iš Lietuvos, valdy- bos ir narių vardu įteikė gė- les Valerija Valeikienė.

Į minėjimo dalyvius pra- bilo ir viešnia. Ji nuošir- džiai padėjo visiems lie- tuviams, dalyvavusiems jos pagerbime, Amerikos val- džiai už įsileidimą atvykti Amerikon, o ypatingai dė- kinga savo vyrui Daniui, kuris nenuilstomai dėl jo- sios atvykimo rūpinosi.

P a g r i n d i n i u minėjimo kalbėtoju-paskaitininku bu- vo pakviestas iš Chicagos p. Serapinas. Jis paskaitoje peržvelgė Lietuvos istorijos svarbesnius įvykius, kvietė visus ir toliau pasilikti išti- kima ir geras lietuviais. Po paskaitos įvyko jaunes- niųjų moksleivių dailaus skaitymo, rašymo ir dekla- mavimo varžybos, kuriose varžėsi 20 jaunųjų varžovų.

Varžybų teisėjų komisija sudarė: Stasys Pilka, kun. Petras Celiešius, p. Serapi- nas, Valerija Valeikienė ir Jonas Rimkūnas.

Varžyboms pasibaigus teisėjų komisija paskelbė šiuos laimėtojus: jaunes- niųjų deklamavimo Leonas Balčiūnas — 1 skyriaus mo- kiny. Vyr. deklamavimo — Eglė Juodvalkytė. Jaunes- niųjų skaitymo — Ričardas Holišas. Vyr. skaitymo — Rūta Domarkaitė ir rašy- mo — Uosis Juodvalkis.

Visi dalyvavę varžybose varžovai buvo premijuoti lietuviškomis knygomis, o daugiausia gavo taškų (po lygiai) Leonas Balčiūnas ir Eglė Juodvalkytė laimėjo pinigine premija po 5 dol.

Varžybų organiza vim u rūpinosi East Chicagos Be n d r u o m e nės apylinkės valdyba ir Lituanistinės mokyklos mokytojas Algis Markevičius, kuris daugiausia įdėjo savo darbo.

Akt. V. Žukausko humoristinė popietė

East Chicagos apylinkės Lietuvių Bendruomenės val- dyba ruošia aktoriaus Vita- lo Žukausko humoristinę popietę. Ji įvyksta gruodžio 4 d., 3:30 val. p. p. Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, Harbor, Indiana.

Maloniai kviečiame visus apylinkės lietuvius atsilan- kyti. Bus tikrai įdomi pro- grama.

Įėjimas tik 1.50 dol.

Pakenė

• Feliksa Pabelionytė iš Amerikos yra nuvykusi į Paryžių pagilinti prancūzų kalbos studijas.

Alice Stephens ansamblis Chicagos Orchestra Hall salėje 1949 m.

ALICE STEPHENS ANSAMBLIS

(Atkelta iš 1 psl.)

Apie ansamblio veiklą galima būtų storą knygą prirašyti. Me- džiagos netruksta ir būtų verta. Gal, ko gero, kas ir imsis šito darbo. Dievaži, tai būtų ver- tingas paminklas pagarbos vertai ansamblio vadovei ir tom 549 dainavusioms ir Lietuvą garsi- nusioms mergaitėms.

Ansamblio veiklą ir lygį aukš- tai vertina svetimtaučiai. Jie do- misi ir pačiu sukaityvinu kon-

certu. Pavyzdžiui, jau yra ži- nomas, kad bankete ir koncerte dalyvaus Grant parko koncertų vyriausias vadovas W. Larson, Daily Tribune muzikos festiva- lių vadovas P. Maxwell ir visa eilė kitų. O kaip gi su mumis? Deja, čia jau kitas klausimas. Ak, mes dažniausiai tinkamai nesugebame arba stačiai kažin kodėl vengiame pagerbti nusipel- nusius gyvus ir tebeveikiančius žmones. Yda!

Žinia, būna gražių ir išimčių. Ir tokia išimtis, be abejo, Alice turėtų būti padaryta Alice Stephens ansamblio sukaityvine proga. Ateikime ir pagerbkime mūsų šauniąsias dainininkes. Atsilankymas atstos padėką ir pagarbą ir bus geriausias į- rodymas, kad ne vien svetimtau- čiai, bet ir mes patys noriai ir prideramai gerbiame savuo- sius.

Beje, atsilankymas surištas su išlaidomis. Taip. Tačiau juk pu- kiai žinoma, kad nemokamai nie- kas nedalinama. Išimti sudaro tik pačios dainininkės, nemoka- mai dainavusios du pilnus de- šimtmečius. Kažin, kiek jos turė- jo iki šiol asmeniškų išlaidų? Tikriausiai siekia tūkstančius.

Sukaktuves švenčių ansamblis nesiekia pelno. Nori tik padengti išlaidas. Atsilankiusiems neteks gailėtis. Jiems bus patiekta aukšto lygio įdomi programa.

Ansamblio sukaityvinis reper- tuaras visiškai naujas ir negir- dėtas. Prof. Vl. Jakubėnas šiam koncertui parašė nepaprastai gražią dainą, vardu Motinos ka- lba (J. Mikuckio žodžiai). Bus atlikta ir specialiai sukurta muz. J. Zdaniaus "Batsiuvėlis". Be to, koncertinėje programoje pa- saulinio garso smuikininkas - virtuozas Francois D'Albert. Jis pirmą kartą tiklis Tėvo Bruno Markaičio kompoziciją - Sonatą in D Major. Ši sonata sukurta pačiam smuikininkui Francois D'Albert prašant. Apie ją smui- kininkas geriausiai atsiliepia ir tvirtina, kad ji parašyta meis- triškai.

Koncerte girdėsime ir bosą - baritoną Arnolda Voketaitį. Šis mūsų solistas šiame ypatingai išgarsėjo įvairiuose koncertuose ir operų pastatymuose.

Sukaktuvinės iškilmės bus Chi- cagos Morrison viešbučio Terra- ce Casino salėje, iki pasimatymo! P. Ptr.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

ALICE STEPHENS ANSAMBLIO

SUKAKTUVINIS KONCERTAS-BALIUS

1960 M. GRUODŽIO 4 D.

Chicagos Morrison viešbutyje —
Terrace Casino salėje

VAKARIENĖ 5:30 VAL.,

KONCERTAS 7:00 VAL.,

ŠOKIAI 8:30 VAL.

PROGRAMOJE:

Alice Stephens ansamblis, smuikinin- kas-virtuozas Francois D'Albert ir solistas Arnoldas Voketaitis.

Bilietai kainos: Vakariene, koncertas ir šokiai — \$10.00.

Tik koncertas ir šokiai — \$3.50.

Dėl bilietai prašoma kreiptis į Alice Stephens telef. PR 6-2815 arba HA 7-0500.